

2014
2020

DSO Hanácký venkov

Strategie dobrovolného svazku obcí

Geografický ústav, **Masarykova univerzita**

Ústav regionálního rozvoje a veřejné správy,
Mendelova univerzita v Brně

Ústav environmentální bezpečnosti,
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

DSO Hanácký venkov

Doloplazy 15, 798 26 Nezamyslice
dso.hanackyvenkov.cz

**Strategie dobrovolného svazku obcí Hanácký venkov vychází v podstatné míře ze
Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hanácký venkov,**

ta vznikla díky finanční spoluúčasti a podpoře uvedených subjektů a partnerů:

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

2. výzva k podávání žádostí o poskytnutí podpory pro rok 2014 – OTP

**Projekt: Podpora vzniku strategie rozvoje pro území MAS Na cestě k prosperitě, o. s.
(OTP 2007 - 2013, CZ.1.08/3.2.00/14.00231)**

Obsah

1	Popis území a zdůvodnění jeho výběru.....	5
1.1	Základní informace o DSO Hanácký venkov	5
1.2	Identifikace právnické osoby a její orgány	6
2	Analytická část	10
2.1	Socio-ekonomická analýza - vyhodnocení současného stavu území	10
2.1.1	Obyvatelstvo.....	10
2.1.2	Domovní a bytový fond	14
2.1.3	Technická infrastruktura	16
2.1.4	Doprava	17
2.1.5	Vzdělávání, školství	19
2.1.6	Podnikání, výroba, zaměstnanost, brownfieldy	20
2.1.7	Trh práce	23
2.1.8	Vybavenost obcí a služby	26
2.1.9	Sociální služby, začleňování a zdravotnictví	27
2.1.10	Turistický ruch.....	30
2.1.11	Zemědělství	32
2.1.12	Životní prostředí	33
2.1.13	Život v obcích.....	39
2.1.14	Bezpečnost	40
2.2	Analýza SWOT	41
2.3	Analýza problémů a potřeb území	43
2.4	Vyhodnocení rozvojového potenciálu území	46
3	Strategická část.....	48
3.1	Vize a cíle DSO Hanácký venkov.....	48
3.2	Specifické cíle, opatření a aktivity naplňující strategické cíle	50
3.2.1	SC 1: Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí.....	52
3.2.2	SC 2: Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb	55
3.2.3	SC 3: Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti	58
3.2.4	SC 4: Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny	61
3.2.5	SC 5: Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce	64
3.3	Vazba na strategické dokumenty.....	66

3.4	Matice vazeb specifických cílů DSO Hanácký venkov na vnitřní a vnější prostředí DSO a identifikované problémy a potřeby	69
4	Použité zkratky	75
5	Seznam tabulek a obrázků.....	77
6	Zdroje.....	79

1 Popis území a zdůvodnění jeho výběru

Předkládaná strategie rozvoje Dobrovolného svazku obcí Hanácký venkov vychází a je v podstatné míře totožná se Strategií komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hanácký venkov, z. s. Důvodem této provázanosti je jednak skutečnost, že území DSO Hanácký venkov a MAS Hanácký venkov jsou shodná, a jednak aktuálnost a komplexnost strategie MAS, která byla finalizována v r. 2016.

Jak je z obsahu patrné, první kapitola je popisem území DSO, její organizační struktury, členské základny a cílů. Kapitola obsahuje vymezení území, včetně rozlohy a počtu obyvatel, na něž se strategie vztahuje, uvádí shodné charakteristiky území. Druhá kapitola je souborem analýz současného stavu a vývojových trendů v území v patnácti tematických oblastech a představuje podklad pro vyhodnocení rozvojového potenciálu území z pohledu územního plánování, vytyčení rozvojových území, identifikace potenciálu lidského kapitálu, rozvojových tematických oblastí a vícezdrojového financování. Výsledkem sumarizace analyzovaných podkladů je podkapitola věnující se zachyceným potřebám a problémům řešeného území a celá kapitola je na závěr zpřehledněna tvrzeními užitými pro tvorbu analýzy vnitřních a vnějších faktorů působících na rozvoj území (analýza SWOT).

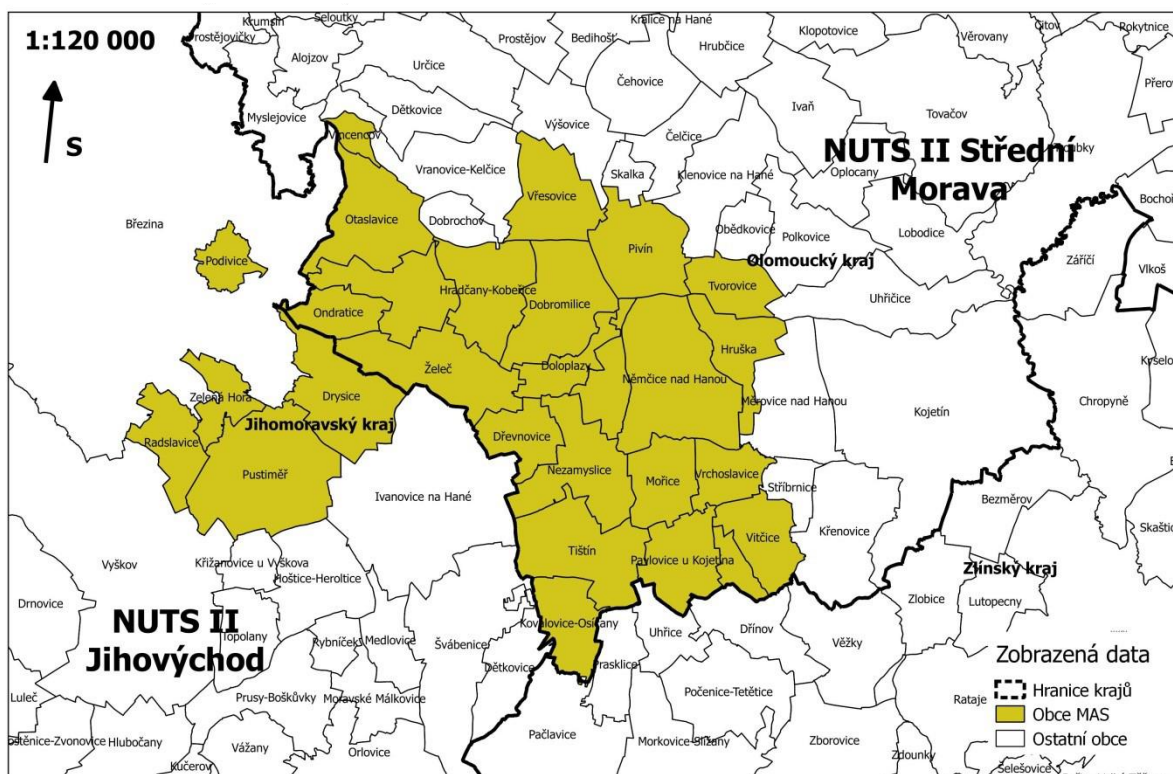
Analytická kapitola je stěžejním podkladem pro návrhovou část strategie, na základě níž byla definována vize DSO, identifikováno pět klíčových oblastí a v rámci nich navrženy jednotlivé podoblasti s konkrétními aktivitami, které by měly vést k naplnění definovaných specifických (realizačních) cílů a v konečném součtu k naplnění strategických cílů. V rámci této části předkládané strategie lze nalézt mj. rovněž objasnění inovativních a integračních prvků strategie, vazbu na strategické dokumenty regionální i národní úrovně, popis vazeb na horizontální témata a předeslání udržitelnosti předkládané strategie.

1.1 Základní informace o DSO Hanácký venkov

Území dobrovolného svazku obcí DSO Hanácký venkov se rozkládá na jižním okraji Olomouckého kraje v těsném sousedství s krajem Zlínským a částečně zasahuje do kraje Jihomoravského. Zahrnuje celkem 28 obcí a představuje částečné propojení tří sousedících mikroregionů: Němčicko (16 obcí z 16), Předina (7 obcí z 9) a již zaniklé Melicko (5 obcí z 5). Na území DSO s rozlohou 153,8 km² žije cca 17 600 obyvatel.

Území DSO tedy leží na pomezí tří dnes existujících krajů. Poloha na hranicích stávajících krajů a tedy určitá vzdálenost od jejich center je kompenzována kvalitním dopravním napojením nejen do okresních měst, ale i krajských měst. A právě v oblasti geograficko-administrativního uspořádání a příslušnosti prošel daný region v posledních cca 150

letech řadou změn. Přes všechny tyto proměny a dějinný vývoj k sobě mají a vždy měli obyvatelé této oblasti blízko nejen geograficky, ale také kulturně, sociálně a „lidsky“, což se odráží v tradičních místních vazbách vyjádřených spoluprací obyvatel, spolků i obcí.

Obr. 1: **Obce¹ tvořící území DSO Hanácký venkov**

Zdroj: vlastní zpracování, podkladová data: OpenStreetMap (Landscape), ArcČR500 v 3.2

Pro celou oblast je dále typických několik znaků: příslušnost k národopisné oblasti Haná, mimořádně rovinatý reliéf, typicky vesnický charakter bez přítomnosti většího sídla, tradice zemědělství a úrodná půda, na západě pak zvedající se reliéf a lesnaté území Dražanské vrchoviny.

1.2 Identifikace právnické osoby a její orgány

Název:	DSO Hanácký venkov
Sídlo:	Doloplazy 15, 798 26 Doloplazy (u Nezamyslic, okres Prostějov)
IČ:	050 10 632
Bankovní spojení:	4306174319/0800, Česká spořitelna, a. s.
Právní forma:	svazek obcí
Datum vzniku:	2016

¹ Jmenovitě tvoří území DSO tyto obce: Brodek u Prostějova, Dobromilice, Doloplazy, Drysice, Dřevnovice, Hradčany-Kobeřice, Hruška, Kovalovice-Osíčany, Mořice, Němčice nad Hanou, Nezamyslice, Ondratice, Otaslavice, Pavlovice u Kojetína, Pivín, Podivice, Pustiměř, Radslavice, Srbsko, Tištin, Tvorovice, Viceměřice, Vincencov, Vitčice, Vrchoslavice, Vřesovice, Zelená Hora, Želeč.

Registrováno: Krajským úřadem Olomouckého kraje
Předseda DSO: Ing. Bronislava Augustinová
Obec Želeč
Místopředseda: Mgr. Miloš Nevřala
Obec Pustiměř
Kontaktní osoby: Zdeňka Loučková, manažerka
Mgr. Dominik Vlč, tajemník, specialista
Martina Kouřilová, specialista
E-mail: dso@hanackyvenkov.cz
Internetové stránky: dso.hanackyvenkov.cz

Cíle svazku

Svazek je založen za účelem ochrany a prosazování společných zájmů členských obcí, kterými jsou především péče o všestranný rozvoj zájmového území, péče o potřeby občanů členských obcí a ochrana veřejného zájmu. Hlavní činnost svazku je zaměřena zejména na výkon činností směřujících k systematickému a efektivnímu rozvoji zájmového území, ochranu a prosazování společných zájmů členských obcí a jejich spolupráci při rozvíjení činností týkajících se:

- a) propagace svazku a jeho zájmového území,
- b) koordinace významných investičních akcí v zájmovém území,
- c) oblasti sociálních služeb,
- d) oblasti zdravotnictví,
- e) oblasti vzdělávání a školství,
- f) oblasti rozvoje kultury,
- g) požární ochrany,
- h) ochrany životního prostředí,
- i) rozvoje cestovního ruchu,
- j) podpory podnikání,
- k) zajištění dopravní obslužnosti,
- l) administrativní činnosti.

Orgány svazku (DSO)

Fungování svazku zajišťují volené orgány svazku spolu s Kanceláří DSO. Nejvyšším orgánem svazku je **Valné shromáždění**, které tvoří zástupci všech členských obcí svazku. Valné shromáždění se koná nejméně jednou ročně a rozhoduje o nejdůležitějších otázkách svazku, např.: schvaluje stanovy a jejich změny, volí a odvolává členy volených orgánů svazku, rozhoduje o přijetí či vyloučení členů svazku, popř. rozhoduje o fúzi či zrušení svazku.

Výkonným orgánem svazku je tří až pětičlenné **Představenstvo**, jehož členové jsou voleni na funkční období končící vždy nejbližšími řádnými komunálními volbami. Představenstvo se schází minimálně jednou za šest měsíců a do jeho kompetence spadá jednat a rozhodovat ve všech věcech, které nepatří do působnosti ostatních orgánů

Svazku, jako např.: schvalování rozpočtu svazku, schvalování interních norem svazku apod. Představenstvo rovněž působí v roli statutárního orgánu vůči Tajemníkovi a dalším zaměstnancům svazku.

Představenstvem volení **Předseda a Místopředseda** jsou statutárním orgánem svazku, současně jsou vždy členy Představenstva svazku. Předseda řídí činnost svazku, rozhoduje o všech záležitostech svazku, pokud nejsou svěřeny do kompetencí jiného orgánu.

Kontrolním svazku je tříčlenná **Dozorčí rada**. Dozorčí rada se schází minimálně jednou ročně a do její kompetence spadá zejména: kontrola dodržování stanov a usnesení orgánů svazku a kontrola hospodaření DSO.

Administrativním orgánem svazku je **Tajemník**. Tajemník působí jako vedoucí zaměstnanec kanceláře svazku, jejímž prostřednictvím zabezpečuje realizaci svěřených úkolů a běžný chod svazku: zajišťuje především administrativní činnosti, funkční zázemí, informační servis o činnostech svazku, vede seznam členů svazku, zajišťuje propagaci svazku a aktualizaci internetových stránek. Vede evidenci členských příspěvků a zabezpečuje zázemí pro činnost jednotlivých orgánů svazku.

Podrobné vymezení technických a organizačních náležitostí i pravomocí jednotlivých orgánů DSO obsahují platné Stanovy DSO Hanácký venkov, zveřejněné na internetových stránkách svazku obcí.

Členská základna DSO

 Brodek u Prostějova se sídlem: Císařská 39, Brodek u Prostějova, 798 07	IČ: 00288063
 Dobromilice se sídlem: Dobromilice 6, Dobromilice, 798 25	IČ: 00288187
 Doloplazy se sídlem: Doloplazy 15, Nezamyslice, 798 26	IČ: 00288195
 Dřevnovice se sídlem: Dřevnovice 44, Nezamyslice, 798 26	IČ: 00547905
 Hradčany-Kobeřice se sídlem: Hradčany 14, Brodek u Prostějova, 798 07	IČ: 00530468
 Hruška se sídlem: Hruška 30, Němčice nad Hanou, 798 27	IČ: 47919779
 Koválovce-Osíčany se sídlem: Koválovce 67, Tištin, 798 29	IČ: 00600024
 Mořice se sídlem: U Kapličky 68, Mořice, 798 28	IČ: 00288462
 Němčice nad Hanou se sídlem: Palackého nám. 3, Němčice nad Hanou, 798 27	IČ: 00288497
 Nezamyslice se sídlem: Tjabinova 111, Nezamyslice, 798 26	IČ: 00288501

✚ Ondratice	se sídlem: Ondratice 15, Brodek u Prostějova, 798 07	IČ: 00288578
✚ Otaslavice	se sídlem: Otaslavice 343, Otaslavice, 798 06	IČ: 00288586
✚ Pavlovice u Kojetína	se sídlem: Pavlovice u Kojetína 55, 798 30	IČ: 70891532
✚ Pivín	se sídlem: Pivín 220, Pivín, 798 24	IČ: 00288624
✚ Srbce	se sídlem: Srbce 2, Němčice nad Hanou, 798 27	IČ: 47922541
✚ Tištín	se sídlem: Tištín 37, Tištín, 798 29	IČ: 00288853
✚ Tvorovice	se sídlem: Tvorovice 51, Klenovice na Hané, 798 23	IČ: 00487872
✚ Víceměřice	se sídlem: Víceměřice 26, Nezamyslice, 798 26	IČ: 00288888
✚ Vincencov	se sídlem: Vincencov 63, Určice, 798 04	IČ: 47919761
✚ Vitčice	se sídlem: Vitčice 31, Němčice nad Hanou, 798 27	IČ: 00600091
✚ Vrchoslavice	se sídlem: Vrchoslavice 100, Němčice nad Hanou, 798 27	IČ: 00288942
✚ Vřesovice	se sídlem: Vřesovice 41, 798 09	IČ: 00288951
✚ Želeč	se sídlem: Želeč 62, Brodek u Prostějova, 798 07	IČ: 00288993
✚ Drysice	se sídlem: Drysice 120, Pustiměř, 683 21	IČ: 00372030
✚ Podivice	se sídlem: Podivice 63, Pustiměř, 683 21	IČ: 00373559
✚ Pustiměř	se sídlem: Pustiměř 79, Pustiměř, 683 21	IČ: 00292231
✚ Radslavice	se sídlem: Radslavice 91, Pustiměř, 683 21	IČ: 00373567
✚ Zelená Hora	se sídlem: Zelená Hora 32, Pustiměř, 683 21	IČ: 00373605

Aktuální seznam členských obcí, vč. kontaktů a odkazů na internetové stránky, lze nalézt na internetových stránkách DSO: <http://dso.hanackyvenkov.cz/>.

2 Analytická část

2.1 Socio-ekonomická analýza - vyhodnocení současného stavu území

2.1.1 Obyvatelstvo

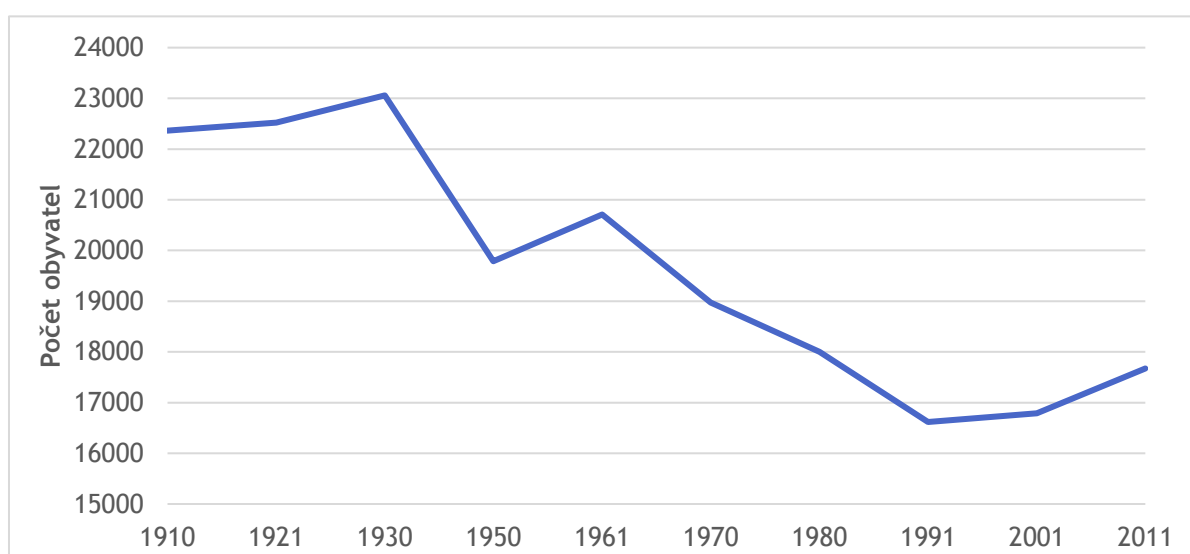
K 31. 12. 2014 žilo na území regionu DSO o rozloze 153,8 km² celkem 17 704 obyvatel. Hustota zalidnění území je v porovnání s Olomouckým i Jihomoravským krajem podprůměrná (115 obyv./km²), díky venkovskému charakteru osídlení a absenci větších měst (viz mapová příloha: mapa 2.1.1 Hustota zalidnění).

Tab. 1: **Hustota zalidnění na území DSO, Olomouckého a Jihomoravského kraje a ČR k 31. 12. 2014**

	Počet obyvatel	Rozloha [km ²]	Hustota zalidnění [obyv./km ²]
Území DSO	17 704	153,8	115,0
Jihomoravský kraj	1 172 853	7 195,2	163,0
Olomoucký kraj	635 711	5 266,7	120,7
Česká republika	10 538 275	78 867,0	133,6

Zdroj: Data ČSÚ 2015. Vlastní výpočty.

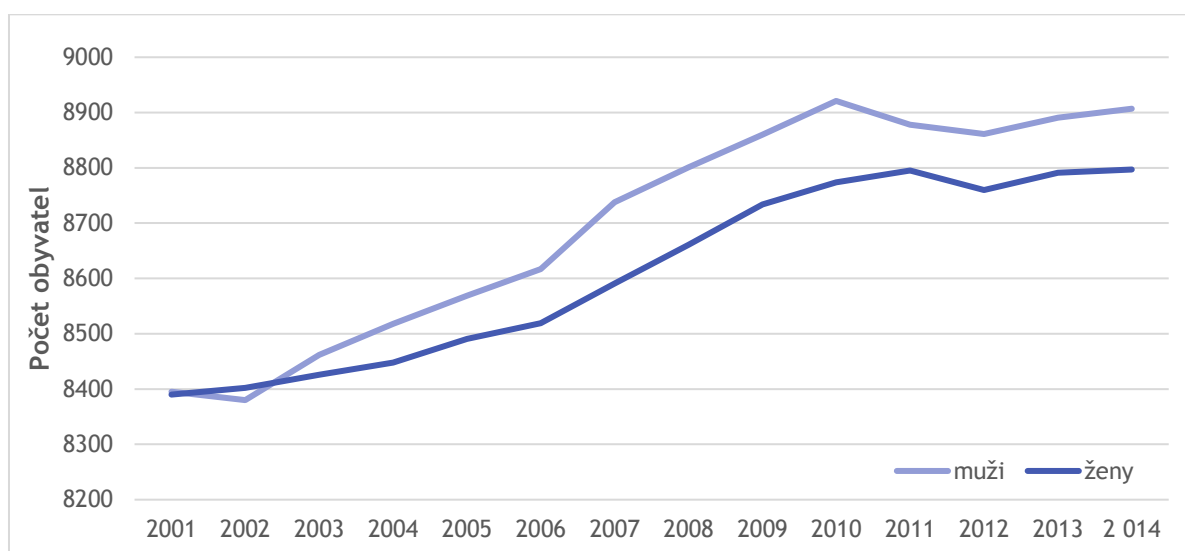
Území regionu bylo v minulosti osídleno mnohem hustěji. Mezi léty 1910 a 1930 žilo v regionu přibližně 23 000 obyvatel. K největšímu úbytku došlo v období těsně po druhé světové válce, i díky účasti místních obyvatel při osídlování pohraničí. Od roku 1961 dochází ke stabilnímu poklesu počtu obyvatel až ke svému minimu v roce 1991, kdy v regionu žilo přibližně 16 617 obyvatel. Následně dochází k obrácení trendu a pozvolnému růstu počtu obyvatel.

Obr. 2: **Vývoj počtu obyvatel na území regionu DSO mezi léty 1910 a 2011.**

Zdroj: SLBD 1910 – 2011. ČSÚ 2013.

Podrobnější pohled na vývoj v letech 2001 až 2014 ukazuje poměrně výrazný nárůst počtu obyvatel v regionu, zejména v druhé polovině první dekády. Celkem mezi lety 2001 a 2014 vzrostl počet obyvatel i o 5,3 % (v ČR o 3,1 %, JMK 4,2 %, OK -1,2 %). Tato skutečnost je dána atraktivitou regionu z hlediska polohy v blízkosti Olomouce, Prostějova, Brna, Vyškova, Kroměříže a Zlína, dobré dopravní dostupnosti a obslužnosti a novou residenční výstavbou téměř ve všech obcích. Přesto v letech 2011 a 2012 došlo ke stagnaci, resp. mírnému poklesu počtu obyvatel. Od roku 2013 počet obyvatel v regionu opět roste. Jestliže v prvních dvou letech mírně převažovaly ženy nad muži, od roku 2003 žije v regionu více mužů.

Obr. 3: Vývoj počtu obyvatel podle pohlaví na území regionu DSO v letech 2001 a 2014.

Zdroj: Databáze demografických údajů, ČSÚ 2015. Vlastní výpočty.

Nejvíce obcí v území DSO spadá do velikostní kategorie 200-499 a 500-999 obyvatel (shodně po deseti obcích). Obyvatelé těchto obcí tvoří více jak polovinu celkového počtu obyvatel regionu. Největší podíl obyvatel (45,2 %) žije v pěti největších obcích, které mají více než 1 000 obyvatel (Němčice nad Hanou, Pustiměř, Brodek u Prostějova, Nezamyslice a Otaslavice). Pouze tři obce mají méně než 199 obyvatel. V populačně největších Němčicích nad Hanou k 31. 12. 2014 žilo 1 976 obyvatel, v nejmenších Srbcích pouze 83 obyvatel.

Tab. 2: Podíl obyvatel v obcích podle velikostních kategorií v území regionu DSO k 31. 12. 2014.

Počet obyvatel	Počet obcí	Počet obyvatel	Podíl obyvatel [%]
0-99	1	83	0,5
100-199	2	512	2,9
200-499	10	3 120	17,6
500-999	10	5 993	33,9
1 000 a více	5	7 996	45,2

Zdroj: Databáze demografických údajů, ČSÚ 2015. Vlastní výpočty.

Věková struktura obyvatelstva regionu DSO byla ke konci roku 2014 následující: podíl obyvatelstva v produktivním věku, tj. 15-64 tvořil 67,3 %, podíl předproduktivní složky obyvatelstva ve věku 0-14 let tvořil 16,4 % a podíl postproduktivní složky (65 let a více) dosahoval 16,4 %. Podíl předproduktivní a postproduktivní složky je tedy shodný a v porovnání s Českou republikou, Olomouckým a Jihomoravským krajem se území DSO vyznačuje příznivější mladší věkovou strukturou.

Tab. 3: **Věková struktura obyvatel na území regionu DSO k 31. 12. 2014.**

Území	Věk					
	0-14 let		15-64 let		65 let a více	
	abs.	[%]	abs.	[%]	abs.	[%]
Území DSO	2 896	16,4	11 913	67,3	2 895	16,4
Jihomoravský kraj	175 874	15,0	783 751	66,8	213 228	18,2
Olomoucký kraj	94 898	14,9	424 947	66,9	115 866	18,2
Česká republika	1 601 045	15,2	7 056 824	67,0	1 880 406	17,8

Zdroj: Databáze demografických údajů, ČSÚ 2015.

Celkový přírůstek obyvatelstva byl v území regionu DSO v letech 2001-2012 kladný. Tento přírůstek je ovšem tvořen téměř výhradně migračním přírůstkem. Nárůst počtu obyvatel přirozeným přírůstkem zaznamenalo území DSO pouze v období let 2007-2009. V tomto období se také do regionu přistěhovalo nejvíce obyvatel.

V následujícím období 2010-2012 se projevila ekonomická recese tak, že došlo ke snížení celkového přírůstu, a to vlivem jednak výrazného poklesu migračního přírůstu a jednak přirozeného přírůstu obyvatelstva, který je v tomto období dokonce záporný. V rámci Olomouckého a Jihomoravského kraje patří území DSO k migračně atraktivním z výše zmíněných důvodů (blízkost Olomouce, Prostějova, Brna, Vyškova, Kroměříže a Zlína, dobrá dopravní dostupnost). Nízký přirozený přírůstek a z něj vyplývající stárnutí populace se negativně projevuje na situaci v oblasti zdravotnictví a sociální péče v regionu, kde se zvyšuje poptávka po terénních zdravotních a sociálních službách i domovech pro seniory. Hrubou míru přirozeného přírůstu obyvatelstva za rok 2013 znázorňuje mapa 2.1.2 a index migračního salda mapa 2.1.3 (viz mapová příloha).

Tab. 4: **Přirozený přírůstek, migrační saldo a celkový přírůstek obyvatelstva v území regionu DSO v letech 2001-2012.**

Území	2001-2003			2004-2006			2007-2009			2010-2012		
	PP	MP	CP	PP	MP	CP	PP	MP	CP	PP	MP	CP
Území DSO	-1,8	4,8	3,2	0,0	4,5	4,4	0,5	8,1	8,6	-0,2	2,1	2,0
Jihomoravský kraj	-1,8	0,2	-1,6	-0,6	1,5	0,9	1,2	4,4	5,6	0,9	1,4	2,3
Olomoucký kraj	-1,4	-0,3	-1,7	-0,3	-0,1	-0,4	0,8	0,3	1,1	-0,2	-0,7	-0,9
Česká republika	-1,6	1,0	-0,7	-0,5	2,9	2,5	1,1	5,9	7,0	0,4	1,4	1,8

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ 2013. Vlastní výpočty.

Pozn.: PP – přirozený přírůstek/úbytek; MP – migrační přírůstek/úbytek; CP – celkový přírůstek/úbytek

Struktura obyvatelstva podle nejvyššího ukončeného vzdělání poukazuje na fakt, že se situace v oblasti vzdělanosti mezi roky 2001 a 2011 zlepšila. V roce 2001 nejvíce

obyvatel vykazovalo středoškolské vzdělání bez maturity (46,3 %), následovali obyvatelé se základním vzděláním a bez vzdělání (30,6 %), středoškolským vzděláním s maturitou (19,3 %) a vysokoškolským vzděláním (3,8 %). V roce 2011 dochází z hlediska struktury obyvatel podle vzdělání k poměrně výrazným změnám. Téměř beze změny zůstává kategorie středoškolsky vzdělaných osob bez maturity (44,7 %), výrazně však poklesl počet osob s nejvyšším dosaženým základním vzděláním a bez vzdělání (22,8 %) a zvýšil se počet obyvatel s maturitou (25,5 %) a vysokoškolským vzděláním (6,9 %). Oproti Jihomoravskému a Olomouckému kraji vykazuje region dlouhodobě horší vzdělanostní strukturu, zejména díky venkovskému charakteru oblasti s absencí větších sídel a zemědělskou tradicí.

Tab. 5: **Vzdělanostní struktura obyvatel na území regionu DSO k 1. 3 2001 a 26. 3. 2011.**

Území	2001 [%]				2011 [%]			
	ZŠ	SŠ-	SŠ+	VŠ	ZŠ	SŠ-	SŠ+	VŠ
Území DSO	30,6	46,3	19,3	3,8	22,8	44,7	25,5	6,9
Jihomoravský kraj	23,8	38,5	28,7	9,0	19,1	34,8	32,9	13,2
Olomoucký kraj	23,9	37,4	28,3	10,4	18,7	33,7	32,2	15,3
Česká republika	24,4	39,5	27,9	8,2	19,7	36,7	31,8	11,8

Zdroj: SLDB 2001 a 2011, ČSÚ 2013. Vlastní výpočty.

Pozn.: ZŠ = základní vzdělání a bez vzdělání, SŠ- = střední vzdělání bez maturity, SŠ+ = střední s maturitou

Co se týká náboženského vyznání obyvatel žijících na území DSO, tak při sčítání lidu 2011 se kvíře a zároveň k příslušnosti k určité církvi či náboženské společnosti přihlásilo 20 % osob a dalších 7 % lidí uvedlo, že jsou věřící bez příslušnosti k církvi. Při srovnání s Jihomoravským krajem se jedná o mírně nižší hodnotu, zatímco při komparaci s Olomouckým krajem o mírně vyšší hodnotu. V rámci celé České republiky jde o nadprůměrné hodnoty. Možnost bez vyznání zvolila asi čtvrtina obyvatel. Je však nutné podotknout, že sčítání lidu 2011 provázela u této otázky velká míra nezjištěných odpovědí, konkrétně v případě celé ČR se nepodařilo získat odpověď od 45 % obyvatel, a lze jen spekulovat, do které kategorie by se tito lidé zařadili.

Tab. 6: **Obyvatelstvo podle náboženského vyznání na území DSO k 26. 3. 2011**

Území	Věřící - hlásící se k církvi či náboženské společnosti		Věřící - nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti		Bez vyznání	
	abs.	[%]*	abs.	[%]*	abs.	[%]*
Území DSO	3 334	19,5	1 197	7,0	4 642	27,2
Jihomoravský kraj	240 664	20,7	93 331	8,0	335 805	28,9
Olomoucký kraj	104 055	16,6	46 528	7,4	202 050	32,2
Česká republika	1 463 584	14,0	705 368	6,8	3 604 095	34,4

Zdroj: SLDB 2001 a 2011, ČSÚ 2013

Pozn.: * podíl ze všech obyvatel

Na úrovni jednotlivých obcí se podíly věřících (hlásících i nehlásících se k církvi či náboženské společnosti) pohybovaly od 10,6 % v případě Víceměřic až po 43,1 % u obce Koválovice-Osíčany. Celkem 4 obce nepřekročily hodnotu podílu 20 % a naopak 10 obcí přesáhlo hranici 30 %. Nejvíce osob se hlásilo k římskokatolickému vyznání (17,2 %), na druhém místě skončila Církev československá husitská, avšak se zanedbatelným podílem (0,2 %).

Při porovnání se situací před deseti lety lze jednoznačně identifikovat pokles věřících. Při sčítání lidu 2001 se totiž k víře na území DSO přihlásilo 7 946 osob (tj. 47,3 % ze všech obyvatel). Nutné je však zdůraznit, že při sčítání lidu 2001 bylo mnohem méně nezjištěných odpovědí a neexistovala volba možné odpovědi „věřící, ale nehlásící se k církvi či náboženské společnosti“ (dotazovaný si musel zvolit mezi příslušností k církvi a možností „bez náboženského vyznání“).

Celé území DSO náleží k olomoucké arcidiecézi a sestává z 16 farností, které spadají k prostějovskému (13 farností) či vyškovskému děkanátu (3 farnosti). Pouze tři obce (Ondratice, Srbce a Zelená Hora) nemají na svém katastru kostel či kapli, zato se na území všech obcí nachází různé drobné sakrální stavby (boží muka, křížky atd.). Dvě třetiny obcí mají také své hřbitovy, ty se nevyskytují pouze v osmi z nich.

Na základě výsledků analýzy obyvatelstva žijícího na území DSO provedené z dostupných statistických dat i vlastního šetření lze identifikovat problémy a potřeby území jako je nepříznivá vzdělanostní struktura nebo přítomnost sociálně vyloučených lokalit, kterými se zabývá kapitola 2.2 Analýza SWOT a 2.3 Analýza problémů a potřeb území.

Z hlediska trendů budoucího populačního vývoje se v území DSO nepředpokládá výrazný úbytek nebo nárůst počtu obyvatel. Dlouhodobý růst počtu obyvatel DSO je způsoben spíše než přirozenou cestou migrací. V posledních letech však migrační tendence oslabují a celkový přírůstek obyvatel je stabilní. Obyvatelstvo bude dle věkové struktury stárnout a rozdíly mezi předproduktivní a postproduktivní složkou se budou zvětšovat. Z hlediska struktury obyvatel podle vzdělání bude docházet k růstu vzdělanosti a přibližování se vzdělanostní struktuře České republiky. Analýza sociálně vyloučených lokalit na území DSO ukazuje na problémy, které se přímo týkají jednotek obcí, nicméně sociálním vyloučením jsou ohroženy různé skupiny obyvatel napříč celým regionem DSO a všemi obcemi v územní působnosti. Při dodržování preventivních opatření a podpoře aktivit předcházejících sociálnímu vyloučení se do budoucna nepředpokládá nárůst sociálně vyloučených obyvatel ani lokalit.

2.1.2 Domovní a bytový fond

Při sčítání obyvatelstva v roce 2011 bylo v území regionu DSO evidováno celkem 5 943 domů, z nichž bylo trvale obydlených téměř 82 %. Většinu domů představují rodinné domy, což souvisí s venkovským charakterem zkoumaného území. Bytové domy tvoří pouze asi 2 % z celkového počtu domů a nachází se ve větších obcích jako Němčice nad

Hanou, Brodek u Prostějova a Pustiměř. Poměrně velký podíl neobydlených domů (18,2 %) nabízí předpoklad k novému využití (podporované či sociální bydlení, ubytovací kapacity turistického ruchu, podnikání), může však být i zdrojem problémů jako chátrání nemovitostí, nejasných vlastnických vztahů nebo potencionálního vzniku sociálně vyloučených lokalit (viz mapová příloha: mapa 2.1.4. Podíl nevyužitých bytů).

Tab. 7: **Domovní a bytový fond v území regionu DSO k 26. 3. 2011.**

Území	Domy				
	Celkem	z toho		obydlené	neobydlené
		rodinné domy	bytové domy		
Území DSO	5 943	5 759	115	4 860	1 083
Jihomoravský kraj	259 567	235 437	20 095	225 006	34 479
Olomoucký kraj	137 345	122 844	12 150	118 882	18 397
Česká republika	2 158 119	1 901 126	214 760	1 800 075	356 933

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ 2013.

Z hlediska vlastnictví je nejvíce domů v „držení“ soukromých osob. Nejvíce domů bylo postaveno v letech 1920-1970 (38 %), nejméně pak v letech 2001-2011 (10 %), z čehož vyplývá, že domovní a bytový fond je poměrně starý, což klade vyšší nároky na finanční prostředky při jeho modernizaci (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb v území). Intenzita bytové výstavby v roce 2013 (viz mapová příloha: mapa 2.3.1) byla nejvyšší v obcích Brodek u Prostějova a Vřesovice, tedy v blízkosti dálnice. Stáří domovního a bytového fondu je podobné stavu v obou krajích i ČR.

V budoucnu se očekává další výstavba nových domů i bytových jednotek, protože zájem o bydlení, resp. o výstavbu rodinných domů, je evidován prakticky v každé obci. Jejich výstavba bude probíhat v souladu s územními plány obcí. V zájmu je rovněž obnova využití či nové využití neobydlených domů, např. pro účely podporovaného či sociálního bydlení (se zaměřením na seniory a jiné ohrožené skupiny), příp. v menší míře např. i při posílení turistického ruchu v území by mohlo docházet k rekonstrukci uvedených objektů a jejich využití za tímto účelem. V případech, kdy je stav objektu již velmi špatný a objekt či oblast jsou vyhodnoceny jako potenciálně rizikové z hlediska ohrožení sociálním vyloučením, jedinou adekvátní variantou bývá odkup nemovitosti ze strany obce a její demolice.

Tab. 8: **Obydlené domy dle vlastnictví v území regionu DSO k 26. 3. 2011.**

Území	Obydlené domy				
	Celkem	z toho			
		fyzická osoba	obec, stát	bytové družstvo	spoluvlastnictví vlastníků bytů
Území DSO	4 860	4 417	68	11	284
Jihomoravský kraj	225 006	190 417	5 114	3 111	19 092
Olomoucký kraj	118 882	101 294	2 767	1 473	9 109
Česká republika	1 800 075	1 499 512	48 948	31 509	137 687

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ 2013.

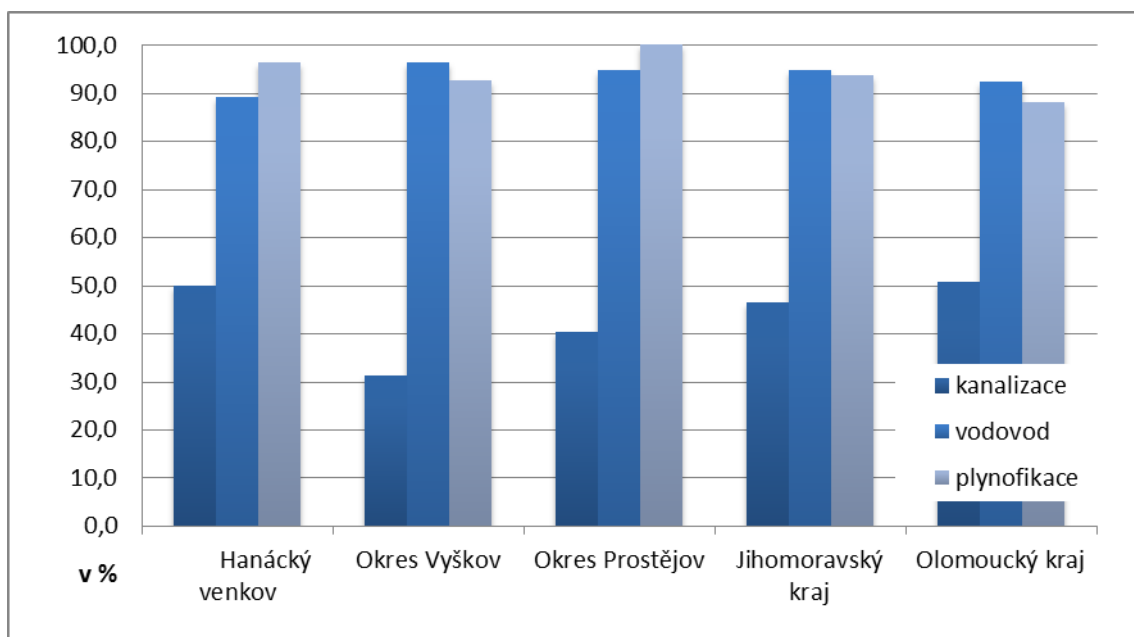
Tab. 9: **Obydlené domy dle stáří v území regionu DSO k 26. 3. 2011.**

Území	Obydlené domy - období výstavby nebo rekonstrukce						
	celkem	z toho					
		1919 a dříve	1920 - 1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001 - 2011
Území DSO	4 860	590	1 848	740	568	537	504
Jihomoravský kraj	225 006	21 971	81 084	35 896	28 742	25 510	27 231
Olomoucký kraj	118 882	16 324	40 792	18 265	14 480	13 749	13 046
Česká republika	1 800 075	230 908	623 757	269 255	213 648	196 874	219 379

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ 2013.

2.1.3 Technická infrastruktura

Obecně lze konstatovat, že technická infrastruktura obcí regionu DSO Hanácký venkov se neustále zlepšuje a je na relativně dobré úrovni. Třebaže podíl obcí disponujících **vodovodem** nevykazuje takových hodnot jako území krajské (ať již Olomoucký či Jihomoravský kraj), v celkovém souhrnu se jedná pouze o tři populačně menší obce (do 300 obyvatel), které nejsou na vodovod napojeny (Koválovice-Osíčany, Podivice a Vincencov). Celkem je však na vodovod dle nejaktuálnějšího SLDB napojeno 89 % obyvatel území. **Plyn** není rozveden pouze v obci Podivice.

Obr. 4: **Vybrané prvky technické infrastruktury na území DSO Hanácký venkov v roce 2013**

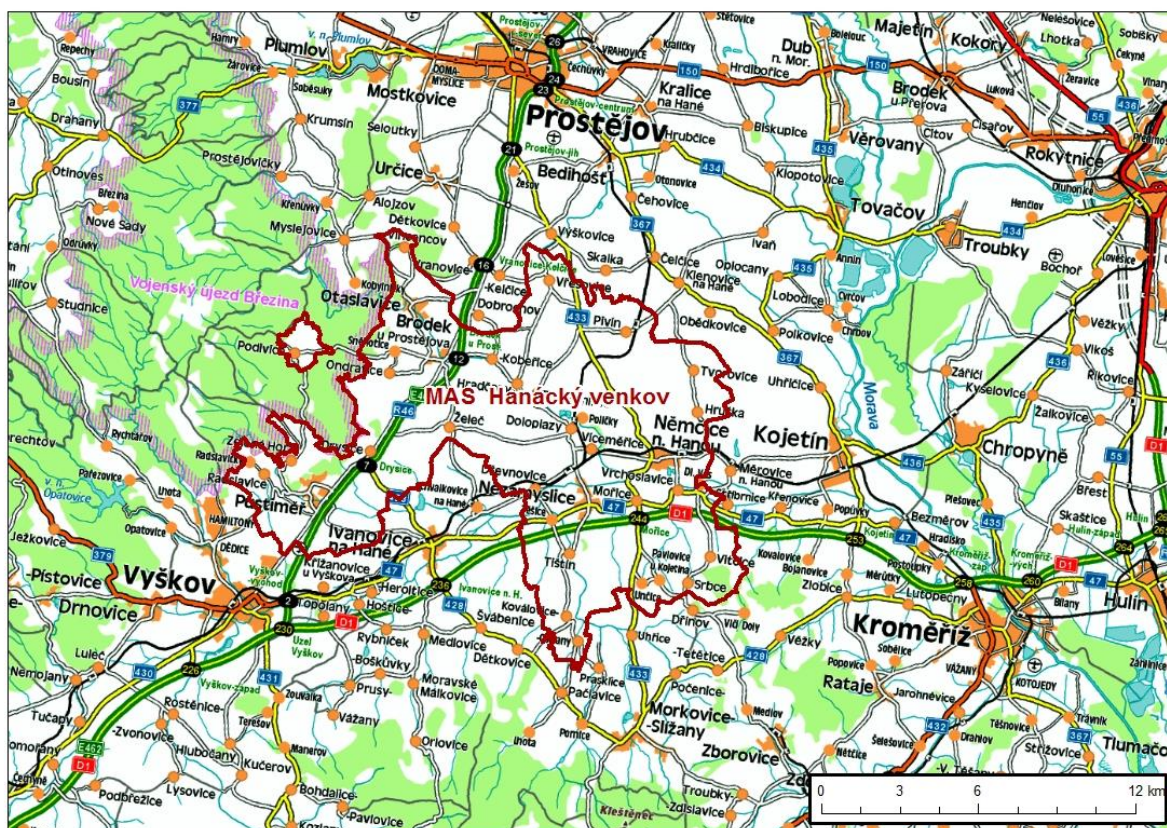
Zdroj: ČSÚ

Za nejméně uspokojivou lze v regionu DSO považovat situaci odkanalizování, neboť polovina obcí není napojena na **kanalizační síť**. Na druhou stranu, ze srovnání s vyššími územními celky je patrné, že daného stavu nedosahuje ani jedno ze srovnávaných území (podíl obcí Olomouckého kraje disponující kanalizací je o jeden procentní bod nižší). Pokud však vyjádříme podíl obyvatel žijících v trvale obydlených bytech napojených na

veřejnou kanalizaci, podíl území DSO (61 %) je pod krajskými i celorepublikovým průměrem (77 %). Největší obce území kanalizační sítě disponují, avšak čtyři obce s více než 500 obyvateli kanalizační soustavu postrádají.

2.1.4 Doprava

Dobrá **dopravní dostupnost** je bezesporu silnou stránkou území DSO, a to jak v oblasti automobilové, tak železniční dopravy. Územím regionu prochází významná dálnice D1, jejímž cílem je propojit Prahu, Brno a Ostravu. Ta umožňuje velké části obyvatel pohodlnou a rychlou automobilovou dopravu do významnějších center ležících mimo území DSO – Kroměříž, potažmo Zlín a Vyškov resp. Brno. Území disponuje strategickým sjezdem č. 244 v blízkosti obce Mořice, popř. jsou v blízkosti hranic území sjezdy č. 236 (Ivanovice na Hané) a č. 253 u obce Bojanovice (směr Kroměříž). Na druhou stranu, vzhledem k poloze území na hranicích krajů, absolutní dostupnost (v km) obcí území DSO např. vzhledem k centrům SO ORP převyšuje vzdálenost pozorovatelnou na krajské či republikové úrovni.

Obr. 5: Dopravní infrastruktura na území DSO Hanácký venkov

Zdroj: mapová vrstva z GeoportalCenia (on-line).

Obdobně důležitou je dálnice D46 (v minulosti rychlostní komunikace R1/46) spojující Vyškov a Olomouc umožňující dobrou dopravní dostupnost center Prostějov a Olomouc ležící severně od území DSO. V případě této dopravní komunikace území disponuje dvěma sjezdy, a to v Drysicích (č. 8) a Brodku u Prostějova (č. 13). Vyjma pozitivních

aspektů lokalizace těchto komunikací je potřebné upozornit také na některé negativní souvislosti, které se k lokalizaci pojí – zejména hlukové znečištění a fragmentace krajiny a území obcí vytvářející efekt bariéry (územně diferenciované).

Územím prochází také silnice I. třídy I/47 Vyškov-Vrchoslavice-Kroměříž a Přerov, jejíž význam se však vzhledem k realizaci dálnice D1 snížil a dvě silnice II. třídy a to silnice č. 428 směřující z Drysic přes Ivanovice na Hané do Starého města a č. 433 propojující Prostějov, Němčice na Hané a Morkovice-Slížany (končící ve Střílkách). Dle terénního šetření je stav komunikací v obcích na poměrně dobré úrovni, když pouze v pětině obcí převažoval špatný stav (dle subjektivního hodnocení posuzovatelů). Naopak, téměř ve dvou třetinách obcí bylo zaznamenáno kladné hodnocení (spíše dobrý, dobrý, velmi dobrý). Řízené rozhovory se starosty obcí ovšem současně poukázaly na skutečnost, že dobudování či rekonstrukce místních komunikací a chodníků v obcích je jednou z nejpotřebnějších investičních či rekonstrukčních aktivit pro aktuální i nadcházející období, a to ve všech členských obcích DSO bez výjimky.

Z výsledků sčítání dálniční a silniční sítě v roce 2010 (ŘSD ČR) je patrné, že nejvyšší **intenzita dopravy** byla evidována na tehdy ještě rychlostní komunikaci R46 – 22,5 tis. automobilů za den, přičemž v úseku Brodek u Prostějova – Olomouc dosáhla 29,3 tis. automobilů. Takto vysoká intenzita dopravy v daném úseku je dlouhodobým jevem (více než 25 tis. vozů bylo na tomto úseku evidováno i v roce 2000). Na úseku dálnice D1 procházející jižní částí území DSO byl počet automobilů vzhledem k typu komunikace nízký (8,3 tis. automobilů), nicméně intenzita dopravy na této komunikaci se postupně zvyšuje (v roce 2000 to bylo 5001-7000 vozů). U ostatních dopravních komunikací nepřesáhl počet automobilů za den počet 5 tisíc, což lze označit za stabilizovaný stav. Vzhledem k potřebám bezpečného pohybu chodců a cyklistů v území je zapotřebí věnovat zvýšenou pozornost některým bodovým a liniovým prvkům dopravní sítě v obcích, které představují z tohoto pohledu zvýšené riziko (např. chybějící či nevyhovující chodníky v některých úsecích, absence bezbariérových přechodů, absence dalších opatření ke zvýšení bezpečnosti, značení, signalizace či kvalitního zázemí v místech zastávek veřejné dopravy). V některých obcích panuje absence podélného parkovacího stání a automobily parkují přímo v rámci komunikace (vozovky). Chybí i další parkovací plochy či místa u objektů občanské vybavenosti či přestupů na hromadnou dopravu. Dle provedeného terénního šetření, jsou na území DSO dále nedostatečně využity systémy inteligentní dopravy (ITS).

Území je vhodně obsluhováno také **železniční dopravou**, neboť územím DSO prochází železniční tratě č. 300 Brno-Přerov-Bohumín a č. 301 Brno-Nezamyslice-Olomouc. Železniční stanice se nachází v obcích Doloplazy (č. 301) a Pivín (č. 301), ve městě Němčice nad Hanou (č. 300) a v městysi Nezamyslice (č. 300, 301), který je významnou železniční křižovatkou na těchto dvou tratích. Do roku 1998 vedla železnice také z Nezamyslic do Morkovic-Slížan, nicméně rokem 1999 byla veškerá železniční doprava na tomto úseku zrušena a od roku 2012 funguje část bývalého železničního tělesa jako cyklostezka. Kvalita železniční dopravy by měla vzrůst, neboť je plánována modernizace

koridoru Brno-Přerov (v roce 2017 by se mělo začít částí Brno – Nezamyslice). Samotná stavba a následně její přínos se dotkne občanů jak pozitivně kvalitnějším dopravním spojením, tak negativně - problémy při výstavbě a hlučnost rychle projíždějících vlaků.

Dopravní obslužnost v obcích na území DSO je na velmi dobré úrovni, nicméně tak nelze usuzovat v případě všech obcí. Více než třetina obcí je obsluhována v rámci pracovního dne max. 30 spoji, což je intenzita pod republikovými i krajskými průměry (2014). Co se týká vlakové osobní dopravy, v pracovním týdnu mohou obyvatelé území využít minimálně 28 spojů (v Nezamyslicích dokonce 61), přičemž více než polovina obcí má železniční stanici dostupnou do 5 km. Hůře dostupné železniční stanice a zastávky jsou charakteristické pro obce na západním okraji území DSO. V případě autobusové dopravy je již situace obtížněji zhodnotitelná, neboť zatímco v pětině obcí počet spojů nepřesahuje hodnotu 10, ve více než polovině obcí obyvatelé mohou využít v pracovní dny více než 30 spojů. Území obsluhuje mimo jiné řada soukromých přepravců – např. FTL Prostějov, Arriva transport Česká republika či Autobusová doprava Studený.

V rámci osobní dopravy je na území DSO rozšířena cyklo doprava, která má vzhledem ke geografickým podmínkám území široké uplatnění, jak coby způsob dopravy do škol a za službami, tak i do zaměstnání. Problém této formy dopravy v území je, že cyklisté mají k dispozici pouze omezené množství cyklostezek. V jiných případech se totiž musejí pohybovat po cyklotrasách a neznačených lokálních komunikacích, kde se však pohybují současně s motorovými vozidly. Bezpečnost cyklistů je tak snížena a jejich možnost cestovat touto formou dopravy do zaměstnání, škol i za službami je omezena.

2.1.5 Vzdělávání, školství

Vzhledem k populační velikosti obcí se vzdělávací infrastruktura území omezuje na **mateřské a základní školy**. Postupně se zvyšující počet dětí v předškolním věku je důvodem, proč pouze 11 obcí (dle šetření) nedisponuje mateřskou školou, nicméně z důvodu kvalitního strategického řízení (zajištění dostatečné kapacity dříve) se pouze jednotky škol potýká s nedostatečnou kapacitou (řízené rozhovory se starosty obcí identifikovaly v r. 2015 tuto potřebu u tří zařízení). V roce 2013 navštěvovalo MŠ téměř 700 dětí. V současnosti je pro některé obce aktuální potřeba rekonstrukce, realizace energetických úspor, řešení okolního prostranství či pořízení vybavení školy.

Základní školy prvního stupně jsou lokalizovány v třetině obcí a v pěti obcích mohou žáci navštěvovat i druhý stupeň ZŠ. Trendem posledních let je postupné zvyšování nejen dětí ve věku 0-6 let, ale také počtu dětí v celé skupině 0-14 let, kdy za období let 2008-2014 narostl jejich počet o 4,6 %.

Školská infrastruktura byla v posledních letech výrazně zkvalitněna nejrůznějšími projekty čerpajícími z evropských fondů jako např. zateplení a výměna oken hlavní budovy a 1. vedlejší budovy Základní školy Brodek u Prostějova (OP Životní prostředí) či rekonstrukce mateřské školky v Nezamyslicích. Přesto se stále některé místní školy

potýkají s obdobnými problémy jako jiné školy v České republice, zejména s jejich údržbou a vybavením. V dané oblasti je, na základě terénního šetření, stejně jako u škol mateřských, potřebná stavebně-technická rekonstrukce, realizace energetických úspor, řešení bezbariérovosti, dále okolního prostranství či pořízení vybavení školy. V některých školách regionu je dle rozhovorů se starosty třeba podpořit vzdělávání a rozvoj žáků v klíčových kompetencích (technické obory, řemeslné obory, cizí jazyky, přírodní vědy, práce s digitálními technologiemi), dále je třeba zabývat se personální podporou a profesním rozvojem pedagogů a v některých obcích neexistuje dostatečná nabídka možností zájmového a neformálního vzdělávání mládeže. To je obzvláště důležité, když vezmeme na vědomí, že na území DSO nepůsobí žádná střední škola. Absence většího regionálního centra na území DSO patrně limituje možnosti dalšího vzdělávání obyvatelstva.

V regionu DSO jsou lokalizovány dvě **ZUŠ** a to Základní umělecká škola Němčice nad Hanou a pobočka ZUŠ Ivanovice na Hané v Pustiměři. Celková cílová kapacita školy v Němčicích nad Hanou je 596 žáků, z toho 186 v nehudebních oborech, přičemž pobočky má škola také v 7 jiných obcích území DSO. Rovněž budovy a zázemí základních uměleckých škol vyžadují, na základě rozhovorů se starosty obcí a řediteli těchto škol investiční i neinvestiční zásahy.

Absence **středních a vysokých škol** v regionu vyvolává nezbytnost vyjížd'ky žáků a studentů mimo hranice regionu – nejčastěji do významnějších a dobře dopravně dostupných center jako Kojetín, Kroměříž, Prostějov, Přerov či Vyškov; v případě vysokoškolského vzdělávání pak Brno, Olomouc, Zlín a Ostrava (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb území).

2.1.6 Podnikání, výroba, zaměstnanost, brownfieldy

Ve 28 obcích uvedlo svůj obvyklý pobyt při sčítání lidu 2011 zhruba 17 tis. obyvatel. Z tohoto počtu je 7,9 tis. osob ekonomicky aktivních, což odpovídá podílu ve výši 48,1 %. Zároveň je 6,9 tis. osob zaměstnaných, tedy 42,3 %. Obě relativní hodnoty jsou tedy při srovnání s krajskými a celorepublikovými hodnotami podprůměrné, z čehož lze usuzovat, že na území DSO žije větší množství ekonomicky neaktivních osob a panuje zde vyšší nezaměstnanost. Takovéto hodnoty jsou ale pro spíše venkovské území bez výraznějšího sídla (centra) typické a očekávatelné. Této skutečnosti se místní přizpůsobují vyšší mírou dojížd'ky do zaměstnání. Mimo katastr obce, kde žijí, vyjíždí za prací z obcí tvořících území DSO necelých 40 % zaměstnaných, zatímco krajské a celorepublikové průměry nepřesahují 30 %.²

Území DSO Hanácký venkov je zřetelně orientováno na výrobní sektory hospodářství, v nadprůměrné míře pak zejména na zemědělství. To dokazuje i tabulka 15, kdy v březnu 2011 se prací v zemědělství, lesnictví a rybolovu živilo na území DSO dvakrát více obyvatel, než je průměrný údaj za Olomoucký či Jihomoravský kraj i Českou

² Je však třeba brát v potaz, že na otázku týkající se dojížd'ky v rámci sčítání lidu 2011 neodpovědělo značné množství osob, a proto lze předpokládat, že podíly vyjíždějících osob jsou výrazně vyšší.

republiku. Nadprůměrné hodnoty vykazuje rovněž druhý sektor ekonomiky, a to jak průmysl, tak stavebnictví. Ve službách (tj. v nevýrobní sféře) je tedy zaměstnána pouze zhruba polovina obyvatel, což je poměrně nízká hodnota. Navíc je nutné podotknout, že řada obyvatel za prací vyjíždí mimo území DSO a lze předpokládat, že pokud by byly k dispozici údaje jen za obyvatelstvo, které na území DSO zároveň žije i pracuje, tak by výrobní sektory dominovaly.

Tab. 10: **Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a vyjíždějící za prací mimo obec žijící na území DSO k 26. 3. 2011**

Území	Ekonomicky aktivní		Zaměstnaní		Vyjíždějící za prací mimo obec	
	abs.	podíl *	abs.	podíl *	abs.	podíl **
Území DSO	7 901	48,1	6 943	42,3	2 625	37,8
Jihomoravský kraj	572 019	51,4	511 844	46,0	136 252	26,6
Olomoucký kraj	303 992	50,3	268 013	44,3	75 007	28,0
Česká republika	5 080 573	51,5	4 580 714	46,4	1 137 176	24,8

Zdroj: SLDB 2011

Pozn.: * podíl z obyvatel se zjištěnou ekonomickou aktivitou

** podíl ze zaměstnaných

Tab. 11: **Zaměstnaní podle sektorů národního hospodářství (%) žijící na území DSO k 26. 3. 2011**

Území	I. sektor	II. sektor			III. sektor
		celkem	průmysl	stavebnictví	
Území DSO	6,7	43,9	31,9	12,0	49,4
Jihomoravský kraj	3,2	35,0	26,3	8,7	61,8
Olomoucký kraj	3,8	37,9	29,8	8,0	58,4
Česká republika	3,0	35,7	28,0	7,7	61,3

Zdroj: SLDB 2011

Na úrovni zpracovatelského průmyslu zaznamenávají obyvatelé DSO při srovnání s krajskými a celorepublikovým průměrem vyšší zaměstnanost především v dřevozpracujícím průmyslu; textilním, oděvním a kožedělném průmyslu (patrně vliv OP Prostějov, který ještě v době realizace sčítání lidu 2011 fungoval) a v průmyslu skla a stavebních hmot (pravděpodobně vliv největšího zaměstnavatele na území DSO - společnosti ŽPSV, a.s., závod Doloplazy). Naopak mnohem méně obyvatel pracuje v papírenském a polygrafickém průmyslu a v elektrotechnickém průmyslu, ale i ve strojírenství.

Na území DSO se nachází 3 066 podnikatelských subjektů, nejvíce v obcích Němčice nad Hanou (384 subjektů), Pustiměř (331 subjektů), Brodek u Prostějova (303 subjektů), Otaslavice (248 subjektů) a Nezamyslice (225 subjektů). Tato skutečnost přímo souvisí s počtem obyvatel, protože se zároveň jedná o pět populačně největších obcí (všechny mají více než 1 000 obyvatel). V případě členění podle převažující činnosti lze konstatovat, že nejvíce jsou zastoupeny podnikatelské subjekty v oblasti velkoobchodu

a maloobchodu (592 subjektů), stavebnictví (588 subjektů) a průmyslu (539 subjektů). Vyšší zastoupení má i odvětví profesních, vědeckých a technických činností (228 subjektů) a zemědělství, lesnictví a rybolovu (193 subjektů).

Zatímco ještě před rokem 1989 působily na území DSO i ekonomické subjekty, které zaměstnávaly více než 200 osob, v současnosti je rozvinutá spíše síť malých a středních podniků. Podle šetření realizovaného ještě v roce 1987 byly největšími podniky Stavební stroje, n.p. Zličín - provozovna Němčice (374 pracovníků), ŽPSV Uherský Ostroh - betonárna Doloplazy (333 pracovníků) a Jihomoravské cukrovary, n.p. Uherské Hradiště - provozovna Němčice (215 pracovníků). V průběhu transformačního období byly mnohé provozovny uzavřeny, nyní tak funguje pouze společnost ŽPSV - závod Doloplazy, která je se zhruba 180 pracovníky největším zaměstnavatelem na území DSO. Hranici 100 pracovníků pak přesáhla už jen příspěvková organizace Domov u rybníka Víceměřice, jež funguje jako zařízení pro osoby se zdravotním postižením, seniory a jako chráněné bydlení. Dále následuje Agrodružstvo Tištín se zhruba 90 pracovníky. Ostatní ekonomické subjekty nepřesáhly ani 50 pracovníků a v seznamu největších subjektů se poměrně často objevují zemědělské společnosti (viz Tab. 14).

Tab. 12: Největší zaměstnavatelé na území DSO ke konci roku 2014

Pořadí	Název firmy	Počet zaměstnanců	Odvětví
1.	ŽPSV, a.s. - závod Doloplazy	180	průmysl stavebních hmot, stavebnictví
2.	Domov u rybníka Víceměřice, p.o.	141	zdravotní a sociální péče
3.	Agrodružstvo Tištín	93	zemědělství
4.	Domov "Na Zámku"	88	zdravotní a sociální péče
5.	D - Klima s.r.o., Pustiměř	49	strojírenský průmysl
6.	Izolační skla, a.s. Pustiměř	39	průmysl skla a stavebních hmot
7.	ZOD AGRISPOL Mořice	34	Zemědělství
8.	ZOD Němčice nad Hanou	33	Zemědělství
9.	Klanicovo pekařství, Drysice	29	potravinářský průmysl
10.	Morava Pustiměř, družstvo	24	Zemědělství
11.	E K O T E R M E X, a.s. Pustiměř	22	výroba a rozvod energií
12.	MOPS, s.r.o. Němčice nad Hanou	21	potravinářský průmysl
13.	NAUPO, s.r.o., Nezamyslice	20	Stavebnictví

Zdroj: hbi.cz

Mezi významné zaměstnavatele však nepatří jen ekonomické subjekty z výrobní sféry (zemědělství a lesnictví, průmysl a stavebnictví), ale také vzdělávací instituce a orgány veřejné správy (státní správa a samospráva). Konkrétně podle Registru ekonomických subjektů ČSÚ a terénního šetření vykazuje počet pracovníků mezi 50 a 99 osobami Masarykova ZŠ a MŠ Nezamyslice. Počet pracovníků mezi 25 a 49 osobami pak Město Němčice nad Hanou, ZŠ Brodek u Prostějova, ZUŠ Němčice nad Hanou, ZŠ Němčice nad Hanou, ZŠ nadporučíka letectva Josefa Františka Otaslavice a ZŠ a MŠ Pustiměř a počet pracovníků mezi 20 až 24 osobami Městys Nezamyslice.

Na území se nachází řada objektů, které jsou z hlediska podnikání a výroby v současnosti nevyužívané, nicméně mohou představovat potenciální rozvojové plochy v případě budoucí existence zájemce - investora. V roce 2010 proběhlo v rámci spolupráce místních akčních skupin Hranicko a Hanácký venkov zmapování nevyužitých prostor na území DSO Hanácký venkov a do vytvořené databáze bylo zapsáno 21 objektů nenaplňujících svou původní funkci. Jednalo se o objekty s různorodým způsobem využití, jako bydlení, služby (restaurace, vzdělávací prostory) či výroba. Vzhledem ke skutečnosti, že databáze prochází pravidelnou aktualizací, přesný výčet konkrétních nevyužitých lokalit je vždy v aktuální podobě dostupný na webu DSO. Za nejvýznamnější a svým rozsahem největší nevyužívanou plochu na území DSO lze v roce 2016 považovat pozemky o rozloze 10 ha v areálu bývalého cukrovaru v Němčicích nad Hanou, který byl v roce 2008 zbourán.

Obr. 6: **Jedna z nejvýznamnějších nevyužívaných ploch na území DSO Hanácký venkov v obci Němčice nad Hanou (pozemek bývalého cukrovaru)**

Zdroj: mapová vrstva z *Mapy.cz* (on-line).

2.1.7 Trh práce

Z výše popsaných údajů je zřejmé, že na území DSO není nabízen dostatečný počet pracovních příležitostí pro ekonomicky aktivní obyvatele a je tedy nutné do zaměstnání dojíždět. Ani to však k získání zaměstnání pro všechny místní obyvatele nestačí. Na

konci roku 2014 evidoval Úřad práce ČR na území obcí sdružených do DSO 696 uchazečů o práci, což odpovídalo podílu nezaměstnaných osob ve výši 5,8 %. Ke stejnému datu bylo zaznamenáno pouze 35 volných pracovních míst (tj. zhruba pouhých pět procent potřebných pracovních příležitostí k odstranění nezaměstnanosti). Na jedno volné pracovní místo tak připadalo téměř 20 uchazečů o zaměstnání.

Tab. 13: **Základní charakteristiky trhu práce na území DSO k 31. 12. 2014**

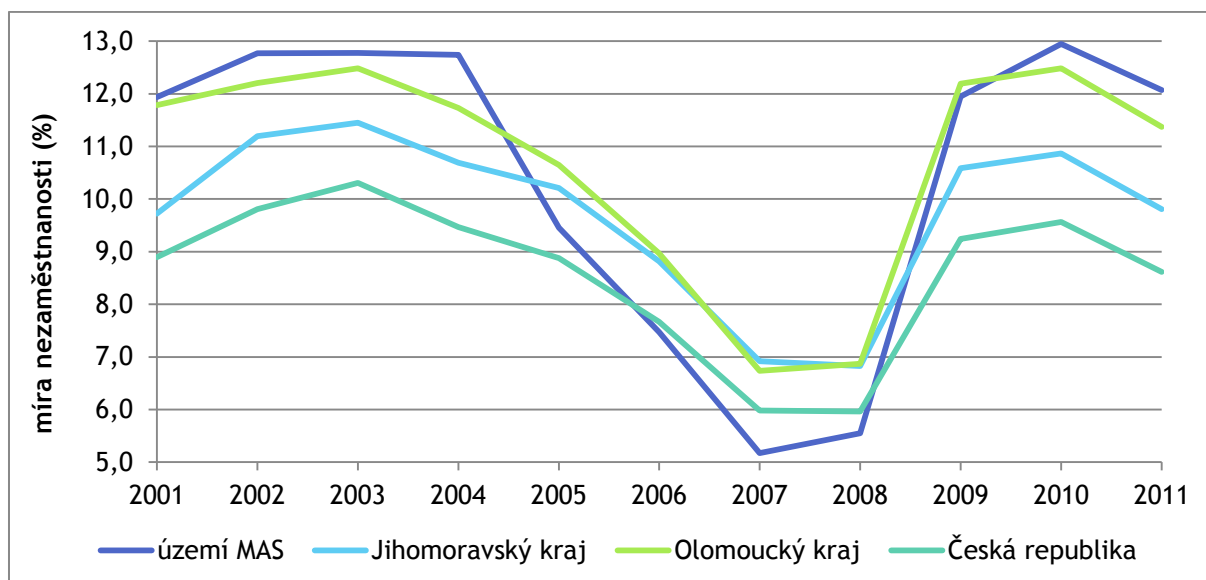
Území	Uchazeči o zaměstnání*	Podíl nezaměstnaných osob	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 VPM
Území DSO	696	5,8	35	19,9
Jihomoravský kraj	66 203	8,2	4 523	14,6
Olomoucký kraj	38 990	8,8	2 814	13,9
Česká republika	541 914	7,5	58 739	9,2

Zdroj: Integrovaný portál MPSV - Zaměstnanost (statistiky nezaměstnanosti)

Pozn.: * dosažitelní uchazeči ve věku 15 až 64 let

Při porovnání s krajskými a celorepublikovými hodnotami vyplývá, že území DSO vykazuje nejnižší podíl nezaměstnaných osob. Toto je dáno částečně úspěšným využíváním veřejně prospěšných prací na Prostějovsku, ale také změnou metodiky od začátku roku 2013, kdy míru registrované nezaměstnanosti nahradil právě podíl nezaměstnaných osob. Vývoj nezaměstnanosti za období let 2001 až 2011 zobrazuje následující graf, z něhož pro území DSO již tak příznivé závěry nevyplývají. Ty navíc potvrzuje i situace kolem volných pracovních míst, kterých bylo v obcích tvořících DSO minimum a počet uchazečů na 1 VPM převyšoval jak krajské, tak celorepublikové hodnoty. Místní obyvatelé jsou tedy nuceni hledat práci v jiných regionech.

V delším časovém horizontu lze konstatovat, že se výše míry nezaměstnanosti dynamicky vyvíjí. Analyzované období let 2001 až 2011 je možné rozdělit do tří částí. První část zahrnuje roky 2001 až 2004, kdy se české hospodářství vzpamatovávalo z předešlé ekonomické recese. V té době se míra nezaměstnanosti na území DSO pohybovala mezi 12 % až 13 % a převyšovala jak krajské hodnoty, tak celorepublikový průměr. Se vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 započala druhá část analyzovaného období. Došlo za prvé ke změně metodiky, která způsobila snížení míry nezaměstnanosti, a především ke zlepšení ekonomické situace, což se následně pozitivně projevilo i na trhu práce. Během dvou tří let poklesla nezaměstnanost na území DSO až do kategorie mezi 5 % a 6 %, což bylo dokonce méně, než činily krajské hodnoty i celorepublikový průměr. S příchodem ekonomické krize na konci roku 2008 lze spojovat počátek třetí části analyzovaného období. Míra nezaměstnanosti se během pouhých dvou let vzhledem k významnému propouštění vrátila na úroveň 12 % až 13 % a území DSO opět vykazuje vyšší nezaměstnanost vzhledem k Olomouckému i Jihomoravskému kraji, jakožto i k průměru České republiky.

Obr. 7: Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2001 až 2011 (vždy k 31. 12.)

Zdroj: Integrovaný portál MPSV - Zaměstnanost (statistiky nezaměstnanosti)

Pozn.: mezi lety 2004 a 2005 došlo ke změně metodiky (dříve byla nezaměstnanost počítána ze všech uchazečů o zaměstnání, pak už jen z dosažitelných uchazečů)

Aktivní i pasivní politika zaměstnanosti se zaměřuje především na tzv. rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání, které mají z více či méně objektivních důvodů ztížený vstup na pracovní trh (např. z důvodu pohlaví, věku, úrovně dosaženého vzdělání, zdravotního stavu atd.). Pro účely tohoto dokumentu bylo vybráno šest základních rizikových skupin. Procentuální hodnoty zachycují, jak velký podíl tvoří příslušníci dané skupiny na všech uchazečích o zaměstnání.

Tab. 14: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na území DSO k 30. 6. 2014 (1. část)

Území	Ženy		Osoby nad 50 let		Osoby se ZŠ vzděláním	
	abs.	[%] *	abs.	[%] *	abs.	[%] *
Území DSO	376	50,7	X	X	259	34,9
Jihomoravský kraj	32 671	50,8	17 630	27,4	15 589	24,2
Olomoucký kraj	19 207	50,4	11 090	29,1	10 060	26,4
Česká republika	273 175	50,9	152 442	28,4	153 069	28,5

Zdroj: MPSV (2014): GIS 0 prostorová analýza, červen 2014

Pozn.: * podíl uchazečů v dané rizikové skupině na všech uchazečích o zaměstnání; x = nedostupná data

Pro území DSO vyznívá nejméně příznivě hledisko nejvyššího dosaženého vzdělání, kdy více než třetina všech nezaměstnaných na území DSO má pouze základní vzdělání, zatímco na úrovni krajů či celé České republiky je to pouze kolem pětiny (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb území). Opět to souvisí se skutečností, že obyvatelé DSO musejí za vyšším vzděláním dojíždět. Také zdravotně postižení tvoří mezi uchazeči o zaměstnání na území DSO větší podíl než na krajské a celorepublikové úrovni, ale rozdíl již není tak výrazný a pro spíše venkovský region je očekávatelný.

Tab. 15: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na území DSO k 30. 6. 2014 (2. část)

Území	Zdravotně postižení		Dlouhodobě nezaměst.		Absolventi a mladiství	
	abs.	[%] *	abs.	[%] *	abs.	[%] *
Území DSO	114	15,4	303	40,8	29	3,9
Jihomoravský kraj	7 767	12,1	29 609	46,0	3 764	5,7
Olomoucký kraj	3 771	9,9	17 769	46,7	2 104	5,4
Česká republika	60 849	11,3	243 412	45,3	27 504	5,1

Zdroj: MPSV (2014): GIS 0 prostorová analýza, červen 2014

Pozn.: * podíl uchazečů v dané rizikové skupině na všech uchazečích o zaměstnání

Podíl nezaměstnaných žen je mezi uchazeči o zaměstnání v případě DSO zhruba stejný jako u vyšších správních celků a tato skupina tak netvoří výraznější problém. Potěšující určitě je nižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných a absolventů a mladistvých. V prvním případě bylo výsledku dosaženo zejména kvůli tomu, že vyšší celky mají na svém území i strukturálně postižené a hospodářsky slabé regiony, mezi něž území DSO nepatří. V druhém případě však za pozitivními hodnotami může stát i to, že mladí lidé na území DSO nenacházejí uplatnění, a proto odcházejí (v registru tak zbývají ostatní skupiny obyvatel).

2.1.8 Vybavenost obcí a služby

Vzhledem k tomu, že se jedná o území venkovského charakteru, kde má pouze pět obcí více než 1 000 obyvatel (Němčice nad Hanou, Pustiměř, Brodek u Prostějova, Nezamyslice a Otaslavice), není území DSO příliš vybaveno službami. Tento stav navíc posiluje skutečnost, že řada obyvatel za prací a do škol dojíždí do větších sídel v okolí (Vyškov, Kroměříž, Prostějov, Přerov, Olomouc, Brno) a mnohé služby využívají právě tam.

Na území DSO se tak nachází 44 obchodů s potravinami. Obchodem s potravinami disponuje téměř každá obec (s výjimkou Vincencova), mnohé s otevírací dobou v sobotu a některé i v neděli. Nejvíce obchodů s potravinami mají Brodek u Prostějova a Němčice nad Hanou (v každé obci se vyskytuje kolísavě tři až pět provozů).

Ke stravování místních obyvatel i návštěvníků slouží dále 51 stravovacích zařízení, které jsou rozděleny do podkategorií v poměru 28 hospod či restaurací bez kuchyně, 20 hospod či restaurací s kuchyní a 3 restaurace, které jsou součástí ubytovacího zařízení. Opět se nejvíce stravovacích zařízení nachází v Němčicích nad Hanou (6 zařízení) a v Brodku u Prostějova a v Otaslavicích (po 4 zařízeních), naopak obce Srbce a Vincencov jsou bez takovéhoho zařízení. Z ostatních typů stravovacích zařízení disponují cukrárnami Brodek u Prostějova (Cukrárna - kavárna Kráčmarovi), Doloplazy („zámecká cukrárna“) a Pivín (Cukrářská výroba u Ježků).

Kvůli nižší turistické atraktivitě regionu se na území DSO nachází jen sedm ubytovacích zařízení. Jedná se o Restauraci a Penzion Zátíší (35 lůžek), restauraci a penzion Šejkr - bar (28 lůžek) a ubytovnu (25 lůžek); všechny tři se nacházejí v Němčicích nad Hanou. Kromě nich to pak ještě jsou Turistická ubytovna OH-mont, s.r.o. ve Víceměřicích

(10 lůžek) a Ubytovna Pavla Kopřivová JPK ve Vrchoslavicích (15 lůžek). V nedávné době vznikla také ubytovací kapacita v budově Lihovaru v Tištině (6 lůžek) a rovněž v Nezamyslicích v budově bývalého pohostinství „Pindula“.

Z dalších služeb lze zmínit skutečnost, že v 15 obcích se nachází pošta a v Němčicích nad Hanou ještě i Obvodní oddělení Policie ČR. Motoristům slouží 13 autoservisů (z toho pět v Brodce u Prostějova) a 7 pneuservisů.

2.1.9 Sociální služby, začleňování a zdravotnictví

Na území DSO mají sídlo pouze dva poskytovatelé sociálních služeb. Za prvé se jedná o instituci **Domov u rybníka Víceměřice**, příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Obec Víceměřice a sídlí v budově místního zámku. Mezi registrované služby v tomto zařízení patří domov pro osoby se zdravotním postižením (přesněji 2 domovy) s kapacitou 172 míst, domov pro seniory s kapacitou 31 míst, domov se zvláštním režimem (pro osoby s diagnostikovanou Alzheimerovou chorobou) s kapacitou 11 míst a chráněné bydlení s kapacitou 6 míst. Organizace má celoroční provoz 24 hodin denně a poskytuje služby uživatelům jednak po dobu neurčitou, jednak po dobu přechodnou dle přání uživatele či zákonného zástupce. Druhým poskytovatelem sociálních služeb je instituce **Domov "Na Zámku"**, příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Krajský úřad Olomouckého kraje a sídlí v areálu zámku v Nezamyslicích. Toto zařízení má registrovanou službu domova pro osoby se zdravotním postižením (konkrétně mentálním postižením) s kapacitou 115 míst. I tato organizace nabízí celoroční provoz. Oba zmíněné subjekty také patří mezi významné zaměstnavatele – v Domově u rybníka Víceměřice pracovalo 141 osob (ke konci roku 2014) a v Domově „Na Zámku“ pak 88 osob (ke konci roku 2013).

Pobytové služby pro seniory jsou kapacitně nedostačující (dlouhé čekací lhůty). **Terénní služby**, jako jsou ošetřovatelská či pečovatelská služba, poskytují v regionu DSO poskytovatelé ze sousedních správních center: Charita Prostějov, Sociální služby Prostějov, Charita Kojetín a Charita Vyškov. V roce 2015 zřídila **Charita Prostějov** v obci Vřesovice **ambulantní zařízení** pro seniory, osoby se zdravotním postižením, osoby s tělesným postižením a osoby s chronickým onemocněním. V tomto zařízení poskytuje ambulantní a terénní péči, jako jsou pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím či dopravu vozidly poskytovatele. Absence poskytovatele terénních služeb přímo v území DSO zvyšuje náklady na tyto služby pro koncové uživatele. Zmíněná ambulantní služba ve Vřesovicích pak řeší poskytování výše zmíněného druhu služeb spíše jen v severní části území DSO, absence dalších poskytovatelů (především v jižní části území) zvyšuje náklady na tuto službu pro občany o dopravné.

Dalšími registrovanými sociálními službami nabízenými v regionu jsou sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy pro osoby v nepříznivé sociální

situaci a osobní asistence (poskytovateli jsou obecně prospěšné společnosti Romodrom a Člověk v tísni).

Obec **Pustiměř** zaměstnává **pomocného pracovníka (sociálního zaměření)**, který pomáhá lidem s běžnými úkony a činnostmi, jako např. úklid v domácnosti, donáška obědů, nákup potravin a léků či doprovod k lékaři. Obdobný koncept – sociálních či komunitních pracovníků obcí či mikroregionů – by byl z pohledu představitelů obcí (dle výsledků řízených rozhovorů) vhodným nástrojem a vedle terénních a ambulantních sociálních služeb žádaným doplňkovým opatřením ke zkvalitnění života především starších a nemocných osob (osob ohrožených sociálním vyloučením) žijících na venkově tak, aby tyto osoby mohly v místě svého bydliště setrvat co nejdelší část života.

Důležitou oblastí sociálních služeb je rovněž jejich plánování, optimalizace a síťování. **Komunitní plán sociálních služeb** mají zpracována pouze města Prostějov a Vyškov, pro území DSO jako takové však zpracován není. Problematika sociálních služeb je tak v současnosti zachycena především v dokumentech *Koncepce rozvoje města Němčice nad Hanou v sociální oblasti na období 2013–2016*, *Katalog poskytovatelů sociálních služeb v Prostějově 2014*, *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve městě Prostějově pro období let 2014–2016* a *Strategie území správního obvodu ORP Prostějov v oblasti sociálních služeb na období 2015–2024*. Komunitní plánování sociálních služeb se zaměřením na region DSO s provázkou na dostupná okresní centra má potenciál zkvalitnit, provázat a optimalizovat systém sociálních služeb poskytovaných na daném území. Pozitivní efekty by bylo možné zaznamenat v dostupnosti geografické i informační z pohledu potenciálních uživatelů služeb i poskytovatelů informací.

Komunitní sociální práce provázaná s tradičními komunitními aktivitami v jednotlivých obcích by mohla rovněž napomoci sociální situaci na území DSO, především v oblasti sociálního začleňování, sbližování kultur, setkávání občanů, členů spolků, veřejných projednávání i jiných kulturních, vzdělávacích a společenských aktivit. Zařízení typu **komunitních center**, která by toto víceúčelové zaměření činnosti nabízela, by mohla sloučit a provázat aktivity doposud realizované spíše odděleně a nekoordinovaně. Právě koordinaci by napomohla přítomnost **komunitních sociálních pracovníků** obcí či (regionálně zaměřených) pracovníků dobrovolných svazků obcí.

Komunitní sociální práce je jedním z nástrojů řešení situace **sociálně vyloučených lokalit** na území DSO. Jako sociální vyloučení označujeme proces, v jehož rámci je jedinci, skupině jedinců či komunitě výrazně znesnadňován či zcela zamezován přístup ke zdrojům, pozicím a příležitostem, které umožňují zapojení do sociálních, ekonomických a politických aktivit majoritní společnosti. Některé skupiny obyvatel jsou sociálním vyloučením ohroženy více než jiné. Jde například o nedostatečně vzdělané osoby, lidi s mentálním či fyzickým handicapem, seniory a příslušníky různě (etnicky, nábožensky, sexuální orientací aj.) definovaných menšin. Sociální vyloučení je často spojeno s prostorovým vyloučením; jedinci a skupiny postižené sociálním vyloučením často žijí v uzavřených a/nebo izolovaných lokalitách s nízkou úrovní bydlení a nedostatečnou občanskou vybaveností.

Vznik sociálně vyloučených konkrétně romských lokalit pak úzce souvisí s postupnou koncentrací sociálně slabých romských rodin v místech s nízkým standardem bydlení. Dle aktualizované tzv. Gabalovy zprávy (studie GAC 2015) se tato situace na území DSO týká přímo dvou obcí – Dobromilic a Hradčan-Kobeřic. Dle údajů zprávy se konkrétní počet obyvatel sociálně vyloučené lokality pohybuje v případě Dobromilic mezi 151 a 200 obyvatel a v případě Hradčan-Kobeřic mezi 76 až 100 obyvateli. Věková struktura těchto osob je pak v případě Dobromilic cca následující: 9 % tvoří obyvatelé do 15 let, 88 % mezi 16 a 60 lety a 3 % obyvatelé nad 61 let. Dle vzdělaností struktury má 99 % všech obyvatel pouze základní vzdělání a odhad míry nezaměstnanosti romských obyvatel lokality se pohybuje kolem 98 %. Dobromilice jsou v tomto ohledu celkově postiženou obcí, kde tento problém vznikl sestěhováním romských rodin. Jak již bylo zmíněno, obdobná situace panuje v sousedních Hradčanech-Kobeřicích.

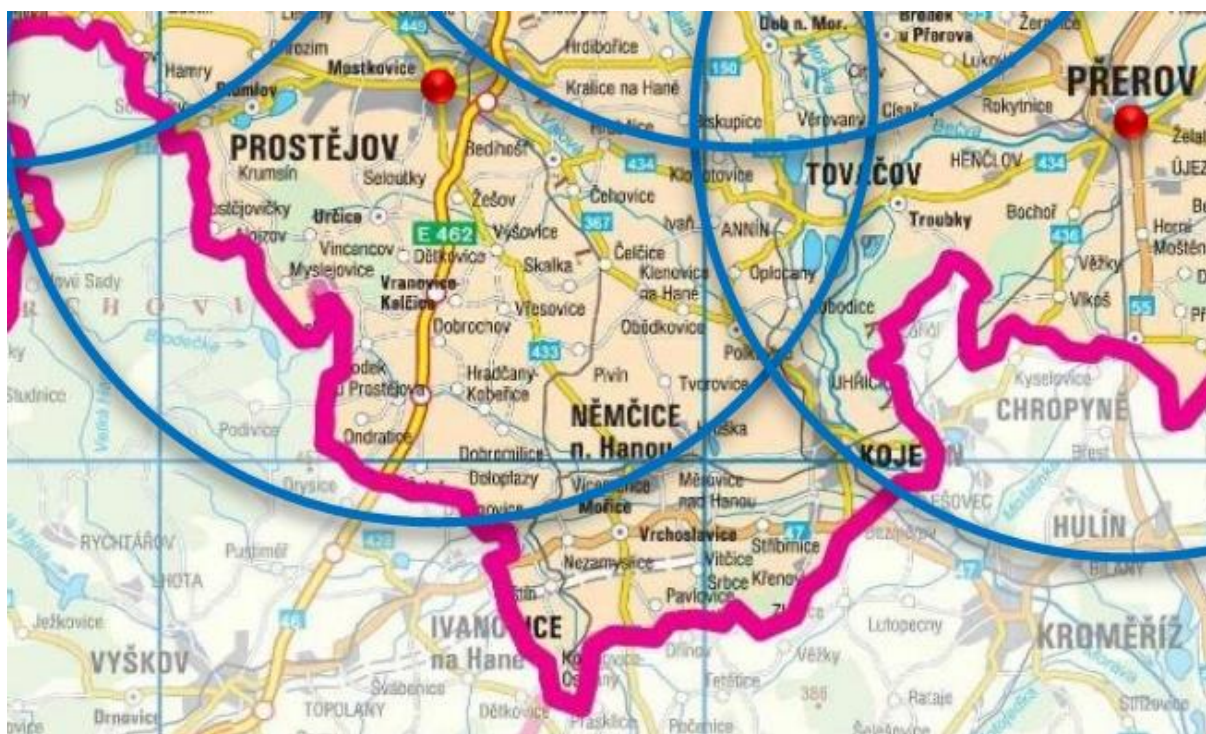
Na základě doplnění ze strany obcí hrozí potenciální vznik vyloučených lokalit v Tištině, Nezamyslicích či Němčicích nad Hanou, potažmo v kterékoliv jiné obci DSO, kde existuje nabídka prázdných objektů k bydlení k prodeji. Některé obce se v zájmu předcházení této situaci uchyluje k nákupu těchto nemovitostí a následně příp. k jejich demolici. V tomto ohledu jsou však značně limitující finanční možnosti obcí ve spojení s množstvím nabídky na realitním trhu.

K řešení nepříznivé situace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených osob (v závislosti na cílové skupině) může přispívat již zmíněná komunitní sociální práce, budování komunitních center, poradenské a vzdělávací aktivity apod. Okrajově a ve specificky vhodných případech může řešení napomoci např. i rozvoj **sociálního podnikání**.

Zdravotnické služby na území DSO jsou soustředěny především v populačně největších sídlech. V Němčicích nad Hanou funguje na ulici Sokolská **Poliklinika** s.r.o. (dětský a dorostový lékař, chirurgická ambulance, praktický lékař, rehabilitace, interní ambulance, zubní lékař, oční ambulance a diabetologická ambulance). V Němčicích nad Hanou se dále nachází privátní zubní ordinace a gynekologie. Své **zdravotnické středisko** má také Brodek u Prostějova, na ulici Zámecká v něm působí praktický lékař, praktická dětská lékařka, gynekolog, ortoped a stomatolog. Zdravotní středisko v Pustiměři se sídlem na č. p. 74 sdružuje ordinace praktického lékaře, praktického lékaře pro děti a praktického zubního lékaře. Zdravotní středisko v Nezamyslicích (ul. 1. máje) zahrnuje zubní oddělení, praktické lékaře pro dospělé a děti a dorost a gynekologii. **Ordinaci praktického lékaře** lze na území DSO dále nalézt v obcích Doloplazy, Tištín a Vřesovice. V Otaslavicích je pak ordinace praktické zubní lékařky, do ordinace v Mořicích dojíždí praktický lékař z Němčic nad Hanou. Na území DSO se nacházejí tři **lékárny**, a to v Němčicích nad Hanou (ulice Sokolská), Brodku u Prostějova (ulice Zámecká) a Nezamyslicích (ulice 1. máje). Poslední zmíněná ukončila v r. 2016 prozatímně provoz.

Za odbornou okresní lékařskou péčí musí obyvatelé DSO dojíždět do „**okresních nemocnic**“, konkrétně do Nemocnice Vyškov či Nemocnice Prostějov, která je odštěpným závodem akciové společnosti Agel. V případě lékařské péče ještě vyšší

úrovně jsou pak spádovými centry zdravotnická zařízení v krajských městech Brno a Olomouc. Problémem v oblasti zdravotnictví je však pokrytí území DSO dojížděnou **zdravotnické záchranné služby**. Nejbližší výjezdová základna se v rámci Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje nachází v Prostějově, u Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje pak ve Vyškově. Část území DSO je tak mimo 20 minut dojezdového času či na samé hranici limitu (viz Obr. 10). Přestože je tato situace formálně řešena mezi-krajskými dohodami o spolupráci se Zlínským, resp. Jihomoravským krajem, ani odpovídající výjezdové základny v těchto krajích nejsou z hlediska času dojezdu a dalších ukazatelů ideální variantou.

Obr. 8: Pokrytí Olomouckého kraje výjezdovými základnami Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje

Zdroj: <http://www.zsol.cz/>

Pozn.: červený bod = sídlo výjezdové základny ZZS OK; modrá linie = hranice 20 minut dojezdu ZZS OK dané výjezdové základny

2.1.10 Turistický ruch

Intenzita a možnosti cestovního ruchu v území DSO koresponduje se slabým přírodním a historicko-kulturním potenciálem území pro rozvoj turistického ruchu. Téměř celé území je dle Vystoupila a kol. (2006) klasifikováno jako **venkovská krajina s minimálními předpoklady pro cestovní ruch** tj. krajina s velmi nízkým potenciálem rekreační plochy. Výjimkou je západní část území: obce Zelená Hora a Podivice, které jsou situovány v zázemí VÚ Březina. Aktuálně připravovaným záměrem je vybudování přírodního areálu koupaliště (biotopu) s bytovými a stravovací infrastrukturou v katastru obce Otaslavice. Významnější střediska cestovního ruchu jsou pak

lokalizována za hranicemi DSO. Z jednotlivých objektů možného turistického zájmu v regionu DSO, nepřesahující však lokální význam, lze jmenovat:

- Hasičské muzeum v Brodku u Prostějova, Muzeum Josefa Františka Otaslavice, Vlastivědné muzeum obce Drysice
- Muzeum zemědělských strojů Agrodružstva Tištín
- Zámek v Brodku u Prostějova, Mořicích, Dobromilicích
- Zřícenina gotické věže v Otaslavicích - „Hladomorna“
- Zámek a zámecký park v Doloplazech
- Kamenný most v Dobromilicích
- Rozhledna ve Vitčicích
- Hradiště Radslavice
- Torzo rotundy a chrám Sv. Benedikta v Pustiměři
- Kostel sv. Petra a Pavla v Tištině

Vyjma slabého potenciálu je dalším problémem rozvoje cestovního ruchu v území zanedbaný stav většiny památek, jež si vyžadují v blízké době rekonstrukci. Jde většinou o kostely, kaple, drobné sakrální stavby, sochy a sousoší, hřbitovy a hřbitovní zdi, pomníky a památníky.

Realizační předpoklady rozvoje turismu v území jsou taktéž na slabé úrovni. Třebaže určitý typ restauračního zařízení (rychlé občerstvení, hospoda, restaurace) se nachází téměř ve všech obcích (pouze tři obce takové zařízení nemají na katastru lokalizováno), restaurace s kuchyní již v polovině obcí chybí. Koncentrovány jsou zejména v populačně větších obcích – Němčice nad Hanou, Nezamyslice, Brodek u Prostějova, Pustiměř. Navíc, z vybavení a zázemí těchto zařízení je ve většině případů zřejmé, že jsou primárně cíleny na místní obyvatele a nikoliv turisty. Tomu odpovídá i nabídka ubytovacích kapacit, která je velmi nízká v sedmi objektech nabízejících ubytování (z toho 3 ubytovny) představuje celková kapacita přibližně 100 lůžek. Proto ani nelze najít statistiky zachycující návštěvnost a kapacitu hromadných ubytovacích zařízení v obcích území DSO (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb území). Naproti tomu, řada obcí území (Ondratice, Podivice, Srbce a Vincencov – více než 1/5 bytů) vykazuje dlouhodobě vysoký podíl neobydlených bytů sloužících k rekreaci (tzv. „druhé bydlení“) přesahující podíly Olomouckého a Jihomoravského kraje i České republiky.

Území je vybaveno především vyznačenými **cyklotrasami** a několika obcemi prochází i **cyklostezky** (např. cyklostezka z Nezamyslic po bývalém tělese zrušené železnice do Morkovic-Slížan). Vzhledem k nízké intenzitě dopravy na lokálních komunikacích a poměrně kvalitní dopravní infrastruktuře jsou i cyklotrasy v území velmi vhodné k provozování volnočasových aktivit spojených s kolem. Na území DSO je dokonce vytvořena naučná cyklostezka „Předinou za poznáním“ a jsou zpracovány podrobné cykloturistické mapy pokrývající celé území. Jednou ročně se také koná akce „Na bicyklech Němčickem“. Naopak, turistické značení pro pěší v území zcela chybí, alespoň

z části je nahrazují Naučné stezky – NS Mokroš v Mořicích a NS Melice propojující Pustiměř, Zelenou Horu a zříceninu hradu Melice.

Dalším problémem možného rozvoje území prostřednictvím turismu je rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů resp. oblastí – *Brno a okolí a střední Morava*.

Z výše uvedených důvodů současné zázemí cestovního ruchu slouží zejména místním obyvatelům popř. návštěvníkům z blízkého okolí (např. z oblastí kolem měst Prostějov, Kroměříž a Vyškov), kteří hledají příležitosti k aktivnímu trávení volného času (především cykloturistika a příměstská turistika). Uvedené kulturní a přírodní památky, množství pořádaných úspěšných akcí s lokálním významem a kulturní dědictví jsou tak spíše prvky formující silnou regionální *identitu* obyvatel území.

2.1.11 Zemědělství

Území DSO disponuje *vhodnými podmínkami pro zemědělství*, které lze vyjádřit třemi skutečnostmi:

- 1) téměř všechny obce území leží v „řepařské zemědělské výrobní oblasti“ charakterizující úrodné zemědělské oblasti s kvalitní půdou (pouze dvě obce jsou zařazeny v oblastech vykazující méně příznivé podmínky pro zemědělství),
- 2) téměř všechny obce leží mimo území tzv. méně příznivých oblastí pro zemědělství - LFA (pouze katastrální území dvou obcí jsou zařazena do kategorie „ostatní LFA“),
- 3) území je převážně pokryto černozeměmi a hnědozeměmi.

Vhodné podmínky pro zemědělství se pak odráží ve vysokém podílu skutečně obdělávané půdy (93 %, podíl půdy v LPIS k půdě evidované dle katastru nemovitostí – viz mapová příloha: mapa 4.7.2 Index skutečně obhospodařované půdy) a využití území, neboť 4/5 území tvoří orná půda, což je velmi vysoký podíl. Naproti tomu, stabilní prvky zemědělské krajiny jako trvalé travní porosty, zahrady a sady tvoří pouze 6 % rozlohy (2014) a to je i jedním z důvodů, proč je koeficient ekologické stability území nízký. Zemědělská půda (85 % rozlohy) je tak proto mnohem více zranitelná negativním působením eroze, techniky atd., což lze vyjádřit faktem, že 61 % obcí území DSO přísluší do kategorie zranitelných oblastí (z pohledu zemědělství).

Vzhledem k nedostupnosti dat lze *agrostrukturu* odhalit pouze částečně. Např. na základě čerpání přímé platby SAPS (odvozena z platby na plochu obhospodařované půdy; pro rok 2009; specifický zdroj – aktuálnější data nejsou k dispozici) je zřejmé, že stěžejní úlohu měly v regionu podniky právnických osob (PPO – zemědělská družstva, akciové a obchodní společnosti). Třebaže se na celkovém počtu zemědělských subjektů (celkem 50 zemědělských subjektů pobíralo platbu SAPS v roce 2009) v území PPO podílely pouze 12 %, v celkovém součtu získaly téměř 4/5 finanční podpory v rámci jednotné platby na plochu. To znamená, že přibližně pouze jedna pětina zemědělské půdy je v rukou soukromých zemědělců hospodařících jako fyzické osoby. Mezi pět největších zemědělských podniků náležely pouze PPO a to: Agrodružstvo Tištín,

Zemědělské obchodní družstvo AGRISPOL Mořice, ZEVAS s.r.o. (Brodek u Prostějova), Morava Pustiměř a ZOD Němčice nad Hanou. Tyto PPO si své stěžejní postavení v zemědělství v regionu udržují i v současnosti. Tato struktura dle velikosti podniků se také odráží ve vysoké průměrné velikosti půdních bloků, které jsou zemědělsky obdělávány. V $\frac{3}{4}$ obcí území mají půdní bloky více než 10 ha, což je dvojnásobná hodnota vůči České republice.

V *ekologickém režimu zemědělského hospodaření* je vedeno pouze nepatrné procento obdělávané zemědělské půdy území, neboť celkem 6 evidovaných ekologických zemědělců hospodaří na pouze 78 ha zemědělské půdy (13 % v tzv. přechodném období k 31. 12. 2013). Všichni ekologičtí zemědělci jsou fyzické osoby podnikající (až na jednoho) v zemědělsky příznivých oblastech, kteří však tímto způsobem hospodaří poměrně krátce (jeden subjekt certifikoval ekologické hospodaření v roce 2006, ostatní nejdříve po roce 2008).

2.1.12 Životní prostředí

Odpadové hospodářství

Na území regionu DSO je zajišťován pro občany pravidelný svoz komunálního odpadu obdobně, jako ve zbytku republiky. Zároveň je zajištěna i separace tříděného odpadu v kontejnerech na druhotné suroviny. Jejich skladba se liší v jednotlivých obcích. Kontejnery na sklo, plast a papír však mají dostatečně rovnoměrné pokrytí po celém území DSO a obce se aktivně zapojují v systému EKO-KOM, případně využívají služeb jiných organizací (např. Respono a.s., Extratransport Čelčice). Svoz komunálního odpadu zajišťují externí firmy. Například společnost ASA, a.s. (dříve Technické služby Prostějov s.r.o.), nebo v jižní části území DSO pak společnost vlastněná jednotlivými obcemi RESPONO a.s., která má své centrum ve Vyškově.

Část vyprodukovaného komunálního odpadu je deponována na skládce umístěné v regionu, kterou provozuje společnost SITA CZ a.s. Skládka s názvem Reson – biodegradační plochy se nachází v obci Němčice nad Hanou a její projektovaná kapacita je 1 807 000 m³, v areálu se nachází i stabilizační a solidifikační linka. Na skládku je dle vyhlášky MŽP č. 381/2001 Sb. dovoleno ukládat odpady, které jsou ve skupině nebezpečných a ostatních odpadů. Nebezpečné odpady je dále možno skládkovat v Kroměříži na skládce Biopas s.r.o., čehož využívají například půlroční svozy v Nezamyslicích. Komunální odpad společnost RESPONO a.s. skládkuje na své lokalitě mimo území DSO v Kozlanech na Vyškovsku.

Obr. 9: Svozová oblast společnosti RESPONO a.s.

Zdroj: <http://www.respono.cz/sluzby/svoz-kounalniho-odpadu/>

V řešeném území se dále nachází spalovna nebezpečného odpadu v obci Pustiměř, části Pustiměřské Prusy. Provozovatelem je společnost EKOTERMEX, a.s. a firma provádí především následující činnosti: spalování odpadů, likvidace autovraků, ekologická likvidace nelegálních skládek, poradenská činnost v oblasti nakládání s odpady, výroba paliva pro velké zdroje znečišťování ovzduší.

Doplňkového organizovaného sběru tříděného odpadu a druhotných surovin se účastní i místní organizace a spolky, jako například školy, sbory dobrovolných hasičů a další.

V souvislosti s účinností novely zákona o odpadech je obcím s platností od roku 2015 uložena povinnost separovat kromě zavedených komodit papír, plast a sklo i kovový odpad a rovněž i **bioodpad**. K naplňování, resp. jako doplňkové opatření k naplňování této povinnosti, bylo realizováno několik dotačně podpořených projektů, zahrnujících např. pořízení techniky (štěpkovače, svozová technika) a také domácích kompostérů pro obyvatele obcí tak, aby nebylo nutné biologický odpad z obcí a od občanů vyvázet, ale aby byla jeho část využita přímo v území – kompostováním.

Kompostárny se v regionu DSO nacházejí dvě: v Němčicích nad Hanou (areál skládky) a také v Tištině, resp. Koválovicích-Osíčanech (areál Agrodružstva Tištín). Kompostárny, popř. **sběrné dvory** pro ostatní komodity a další systémová a dílčí opatření na podporu třídění, předcházení vzniku a využití odpadů jsou, dle řízených rozhovorů se starosty obcí, preferovanými a předpokládanými projektovými záměry a aktivitami pro dané období. Mají potenciál zvýšit efektivitu odpadového hospodářství v regionu DSO.

Ochrana ovzduší

V rámci ochrany ovzduší se v území nenachází žádný velký znečišťovatel. Za největší původce jsou považována převážně v zimních měsících lokální topeniště na tuhá paliva. Zvláště v posledních letech s růstem cen plynu a elektrické energie se i v obcích se zavedeným plynem (všechny obce na území DSO kromě obce Podivice), případně i u občanů topících elektrickými přímotopy začal zvyšovat podíl osob, které se k původnímu způsobu vytápění vrací. Tím opět došlo ke zhoršení ovzduší. K neuspokojivým rozptylovým podmínkám v zimě přispívá kromě spalovaného sirného uhlí i to, že místní občané často ke dřevu a uhlí přidávají i plastový a další nevhodný odpad. Region ležící v převážně nížinatém a pahorkatinném reliéfu pak v inverzních situacích mohou postihovat smogové situace se zvýšenými koncentracemi poléťavého prachu a oxidů síry. Celkově je ale díky téměř stoprocentní plynofikaci podíl topenišť na uhlí poměrně nízký. Podle dat MŽP z roku 2013 se podíl topenišť na uhlí ve všech obcích pohybuje do 20 %. Pouze ve Vincencově (35 %), Srbcích (31 %), Hrušce (25 %) a Pavlovicích u Kojetína (21 %) je podíl vyšší.

Liniová stavba dálnice spolu s další automobilovou dopravou zvyšuje v místě prašnost a rovněž i exhalace oxidů dusíku. Koncentrace pevných částic o velikosti menší než 10 μm (takzvaný poléťavý prach) je v regionu DSO rovněž vyšší, než je pětiletý průměr Olomouckého a Jihomoravského kraje. Poléťavý prach PM 10 je dle dat ČHMÚ z let 2007 až 2013 roven průměrné hodnotě 25 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Přičemž jeho distribuce je v území přibližně rovnoměrná. Naproti tomu průměrné roční koncentrace oxidů dusíku jsou dle ČHMÚ vyšší u dálnice a to až 100% oproti zbytku území (21 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v okolí dálnice D1 a 10 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ ve zbytku území DSO). Koncentrace NO_x rovněž zvyšuje spalovna firmy Ekotermex v Pustiměři. Poslední nejčastěji sledovanou charakteristikou čistoty ovzduší jsou koncentrace oxidu siřičitého. Ty na rozdíl od předchozích dvou sledovaných polutantů nejsou na území DSO oproti hodnotám za celou ČR ani oběma krajům nad průměrem.

Ochrana vod

Většina obcí je zásobována obecními vodovody, které pokrývají kromě tří obcí celé území DSO (vodovod se nenachází v obcích: Koválovice-Osíčany, Podivice, Vincencov). V obcích s garantovaným vodovodním řadem je sledovaná a uspokojivá kvalita pitné vody. Za účelem zlepšení zásobování pitnou vodou části regionu vznikl dobrovolný svazek obcí Vodovod – Haná, který již naplnil účel svého vzniku a zrealizoval v roce 2012 místní vodovod.

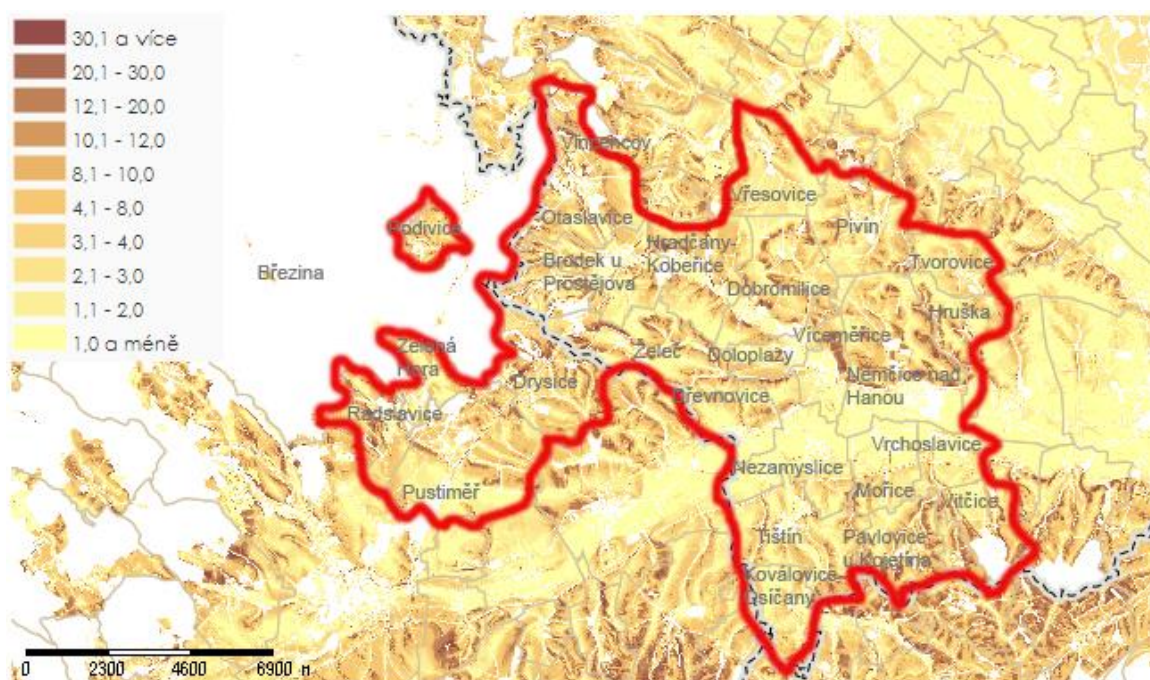
Nížinatý region Vyškovské brázdy by mohl být místem přirozené akumulace podzemní vody. Tato akumulace však nedosahuje dostatečného množství a kvality, aby byla předmětem ochrany kategorie CHOPAV – chráněné oblasti přirozené akumulace vod.

Situace v oblasti čištění vod není tak uspokojivá jako v oblasti zásobování obyvatel pitnou vodou. Investice do kanalizace nebyla kvůli své náročnosti realizována ve všech obcích území DSO, ale pouze v devíti z celkových 31. Kanalizace a její napojení na čistírnu odpadních vod se dle výkazů databáze INSPIRE MŽP nachází v obcích

Vrchoslavice, Němčice nad Hanou, Víceměřice, Dobromilice, Doloplazy, Nezamyslice, Tištin, Brodek u Prostějova a Pustiměř. Ostatní obce – spíše menší velikostní kategorie na realizaci kanalizace a ČOV teprve čekají.

Ochrana půdy

Oblast Hané je již tradičně považována za zemědělskou krajinu s intenzivní výrobou. Současné postupy obhospodařování velkých lánů a těžká zemědělská technika vytváří tlak na udržování mozaikovitě struktury využití půdy. Spolu s nevhodnou volbou plodin vzhledem k terénu může v regionu kvůli intenzitě zemědělství docházet k ohrožení degradací půdního krytu, který je v oblasti mimořádně kvalitní. Jako nejohroženější část území DSO je z hlediska větrné eroze oblast Vyškovské brázdny. Podle metodiky Výzkumného ústavu meliorace a ochrany půd se jedná o půdy náchylné k větrné erozi. Podobně i ohrožení vodní erozí je nezanedbatelné (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb území).

Obr. 10: **Ohrožení půdy na území DSO vodní erozí [t·ha⁻¹·rok⁻¹]**

Zdroj: <http://geoportal.vumop.cz/index.php?projekt=vodni&s=mapa> (upraveno)

Vodní eroze je kvantifikována jako odhadovaný odnos půdy z pole v tunách na hektar za rok. Na terénních hranách je kvůli odnosu možné dosáhnout na území DSO hodnot odnosu mezi 20,1 až 30 t·ha⁻¹·rok⁻¹, což je významné a velmi vysoké číslo.

V boji s erozí se pak používají jak způsoby spojené s vhodnou volbou skladby pěstovaných plodin vzhledem k dispozicím terénu, kdy zvláště okopaniny – řepa, brambory, nebo i kukuřice nejsou vhodné pro svažité stanoviště. Dalším způsobem jsou agrotechnická opatření jako travobylinné pásy, hrázky, nádrže, protierozní orba, deponování posklizňových zbytků, terénní urovnávky nebo výsadba vegetace rozdělující velké plochy orné půdy. Tato opatření pak napomáhají i ochraně před větrnou erozí.

Zadržování vody v krajině

Pro celkovou vodní bilanci území je zásadním parametrem schopnost zadržet vodu v území. Vysoká absorpční schopnost je hodnocena jednoznačně pozitivně. V případě území DSO tuto schopnost vázat vodu v krajině snižuje velké množství orné půdy, která na rozdíl od například lesních ploch, mokřadů a říčních niv významné množství nezadrží. Jednoznačně je ale bilance lepší, než u vysoce urbanizovaných oblastí, kde je významný okamžitý odtok způsobený velkým množstvím zapečetěných zpevněných povrchů. Na druhé straně dle projektu ČHMÚ Intersucho, který dlouhodobě sleduje stav nasycení krajiny vláhou, se jedná o území v poslední době velmi ohrožené suchem a v roce 2015 i suchem silně zasažené. Opatření předcházející extrémnímu suchu jsou více než na místě, stejně jako opatření řešící jeho následky. Aktuální rozložení využití půdy ukazuje následující tabulka.

Tab. 16: **Využití půdy (%) k 31. 12. 2014 na území DSO, v ČR, Olomouckém a Jihomoravském kraji**

Území	Orná půda	Chmelnice	Vinice	Zahrady	Ovocné sady
Území DSO	80,01	0,00	0,01	3,37	0,53
Jihomoravský kraj	49,2	0,0	2,5	2,3	1,3
Olomoucký kraj	39,5	0,2	0,0	2,3	0,5
Česká republika	38,1	0,1	0,3	2,1	0,6

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ – bilance půdy, Městská a obecní statistika; ČSÚ 2014. Vlastní výpočty.

Tab. 18 - pokračování

Území	Trvalé travní porosty	Lesní půda	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní plochy
Území DSO	1,81	5,72	1,46	1,05	1,97
Jihomoravský kraj	4,2	28,0	2,2	2,0	8,4
Olomoucký kraj	10,7	34,9	1,1	1,6	9,3
Česká republika	12,5	33,7	2,1	1,7	8,9

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ – bilance půdy, Městská a obecní statistika; ČSÚ 2014. Vlastní výpočty.

Zeleň v krajině a sídlech

Tradičně zemědělská krajina Hané nedisponuje velkým množstvím zeleně v krajině zvláště kvůli intenzivní zemědělské výrobě. Jedná se tedy spíše o rozptýlenou vegetaci a menší remízky, větrolamy nebo památné stromy a maloplošná zvláště chráněná území (např. přírodní rezervace a přírodní památky).

Tab. 17: **Chráněná území na území DSO**

Kategorie ochrany	Počet
Přírodní rezervace (PR)	3
Přírodní památka (PP)	2
Památné stromy	7
Evropsky významné lokality (EVL)	2

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ – bilance půdy, AOPK; 2014. Vlastní výpočty.

Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC)

IPPC je nástroj, který do ochrany životního prostředí vnáší komplexní systém ochrany, který je vzájemně provázaný a nepostupuje po složkách, jako tomu je klasicky v českém právním řádu a tedy i v přístupu k ochraně životního prostředí. Integrované povolení IPPC je vyžadováno u vybraných zemědělských a průmyslových podniků, u kterých je cílem předcházet znečištění a pokud to není možné, tak omezovat vznik emisí. Nižší zátěže životního prostředí je dosaženo snižováním produkovaných emisí především aplikací preventivních opatření, nikoli použitím koncových technologií, které odstraňují již vzniklé znečištění. Je vhodné, aby na základě možného ohrožení přírodních zdrojů byla posílena ochrana před úniky škodlivin a to jak ve formě prevence, tak i zlepšení technického vybavení IZS, který by v případě havárie zasahoval. V rámci území DSO jsou vyžadována integrovaná povolení od těchto subjektů ve třech kategoriích:

- Kategorie 5.1.: Odpadové hospodářství SITA CZ – skládka RESON, Němčice nad Hanou
- Kategorie 6.4.: Výroba cukru – cukrovar Němčice – Easternsugar – provoz ukončen
- Kategorie 6.6.: Výkrm prasat – Nezamyslice – Agrodružstvo Tištín

Energetika

Zásobení území DSO je standardní bez výrazných odlišností od republikového průměru. Na území DSO se nenachází žádný významný energetický zdroj. Kvůli fyzickogeografickým podmínkám se zde nenalézají ani ve význačném zastoupení malé vodní elektrárny, nebo větrné elektrárny. Z obnovitelných zdrojů se v území významněji nacházejí solární elektrárny vzniklé v posledních letech. Jejich koncentrace však není nadprůměrná. Z významnějších výrobců s instalovaným výkonem nad 0,5 MW jsou to společnosti Agrodružstvo Tištín a společnost IMK ENERGY provozující dva zdroje v Němčicích nad Hanou. Zbylé zdroje jsou pouze soukromého významu a produkují energii pro rodinnou spotřebu, v drtivé většině jsou ve vlastnictví fyzických osob.

Populačně relativně stabilní území nebude v budoucnu vytvářet výraznější tlak na okolní životní prostředí, než jaký je nyní. Dá se očekávat, že fungující komunální společnost Respono si udrží svou pozici v obcích díky svému systému fungování. Konkrétní systém nakládání s odpady je ale odvislý od legislativy, která v roce 2014 doznala změn ve smyslu vyššího důrazu na třídění, recyklaci a separaci biologicky rozložitelného odpadu, kdy Ministerstvo životního prostředí ČR v souladu s politikou EU vypracovalo novelu zákona o odpadech č. 229/2014 a dále pak s účinností od 1. 1. 2015 vydalo vyhlášku č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů – konkrétně povinné třídění papíru, plastu, skla a kovů a zároveň povinné třídění biologicky rozložitelných odpadů minimálně rostlinného původu od roku 2015. Další regulací je zákaz skládkování směsných komunálních odpadů, recyklovatelných a využitelných odpadů od roku 2024. Očekávat se dá i důraz na úlevy na poplatcích pro ty občany, kteří produkují a třídí méně odpadu,

než jiní a rovněž státní apel na omezení a znevýhodnění skládkování na úkor spalování a separace. Trend v absolutní produkci odpadu je ale dlouhodobě zvyšující se. Stejně tak podíl separované složky roste a dá se očekávat, že oba trendy budou zachovány i v následujících letech.

Už tak intenzivní zemědělská výroba i nadále bude zatěžovat krajinu zejména ohrožením půdy erozí a poklesem schopnosti krajiny zadržovat vodu. Výraznější zhoršení čistoty ovzduší se neočekává, pouze pokud by se výrazně zvýšily ceny zemního plynu, mohly by zimní smogové situace způsobené exhalacemi z lokálních topenišť ovzduší sezónně zhoršit. Zde ale je možným řešením uplatnění takzvaných „kotlíkových dotací“. Vodní zdroje i nadále budou trpět splachy z polí a intenzivní zemědělskou výrobou, kdy se do vodotečí dostávají aplikovaná hnojiva a toky trpí eutrofizací. Zlepšení se v tomto směru neočekává. Naopak s dostavbou kanalizace v obcích, kde tomu tak doposud není, je spojeno i zlepšení kvality vody v tocích v okolí těchto obcí.

2.1.13 Život v obcích

Území DSO je typické velmi intenzivní spolkovou činností podporující integritu občanské společnosti. Aktivita spolků je rovnoměrně rozdělena do celého území DSO. Převažují spolky či pobočné spolky nebo farnosti spadající zpravidla pod římskokatolickou církev. Nejčastěji se vyskytující a nejrovnoměrněji rozmístěný je sbor dobrovolných hasičů (chybí jen ve Vincencově, Tvorovicích a Pavlovicích u Kojetína), vysokou penetraci napříč členskými obcemi mají i členové české obce sokolské. Ze sportovních spolků dominují fotbalové kluby (buďto součástí tělocvičné jednoty sokola (pobočné spolky) nebo jako spolky standardní).

Infrastruktura pro realizaci spolkového života je jedním z nejčastějších poptávaných předmětů dotace. Předpoklady pro sportovní aktivity jsou typicky reprezentovány fotbalovým hřištěm – to mají až na 5 obcí (Drystice, Mořice, Srbce, Vincencov, Zelená Hora) všechny sledované obce v území. Většina z obcí, které mají fotbalové hřiště, má také aktivní fotbalový klub (celkem 14 obcí, byť v některých se jedná pouze o malou kopanou). Dětské hřiště není jen Podivicích. Jiné formy sportovišť (nejčastěji tělocvičny nebo koupaliště) jsou v regionu rovněž zastoupeny. Kromě sportovní činnosti patří mezi aktivní spolky s větším geografickým rozsahem myslivecká sdružení a rybářské spolky. Tematicky různorodé jsou pak spolky soustředící se na volnočasové aktivity různých cílových skupin, případně na obnovu a podporu folklórních tradic regionu. Kulturní dům, často využívaný pro spolkové akce místního významu, se nachází ve 20 obcích regionu DSO.

Kulturní a společenské aktivity v regionu jsou spojeny s tradičními oslavami. Patří zde typické šibřinky a další plesy/bály, masopust, hody. Tyto akce mají nadmístní význam, jednotlivé obce a spolky v nich působící pak doplňují společenské aktivity menšími lokálními akcemi.

Život v obcích tak představuje významnou komponentu integrující celé území, je tedy potřebné jej dále udržovat a rozvíjet s ohledem na posílení místních komunit. Navázaná infrastruktura odpovídá intenzitě pořádaných akcí.

2.1.14 Bezpečnost

Ochrana obyvatelstva je na území DSO zabezpečována složkami integrovaného záchranného systému Olomouckého, resp. Jihomoravského kraje v okresní působnosti Prostějova, resp. Vyškova.

Policejní sbor pro západní území DSO (spadající pod Jihomoravský kraj) je situován do Vyškova (tedy mimo území DSO), kde je i obvodní oddělení. Území náležející k Olomouckému kraji má obvodní oddělení Policie ČR v Němčicích nad Hanou.

Hasičský záchranný sbor je u většiny obcí doplňován sborem dobrovolných hasičů. Jihomoravská část území DSO spadá pod územní odbor Vyškov (kde je i požární stanice). Olomoucká část území je součástí odboru Prostějov (s požární stanicí), přičemž jednotka požární ochrany prvního stupně je nejbližší v Prostějově. Na území DSO je jednotka požární ochrany druhého stupně v Němčicích nad Hanou a Brodku u Prostějova, v Nezamyslicích je jednotka požární ochrany třetího stupně.

Zdravotnická záchranná služba má na území DSO výjezdové stanoviště ve Vyškově a v Prostějově, tedy vždy mimo vlastní území DSO.

Vojenský újezd Březina v novém programovacím období 2014+ již není integrální součástí DSO, nicméně jeho sousední postavení je specificky významné právě z hlediska bezpečnosti, neboť se přeneseně podílí na obraně celého státu. Na jeho území kromě velitelství vojenského výcviku (vojenské akademie) působí ještě vojenský útvar 8660 Vyškov a Vojenské lesy a statky ČR, státní podnik. V souvislosti s reflexí bezpečnostní situace je tak v dalším plánování této oblasti nutné brát vojenský újezd v úvahu.

2.2 Analýza SWOT

Tab. 18: Analýza SWOT

Souhrnná analýza SWOT – interní faktory	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>Příznivé podmínky pro zemědělství.</p> <p>Krajina a infrastruktura vhodná pro trávení volného času (např. cykloturistika).</p> <p>Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost území do významnějších center ležících mimo území DSO (napojení, intenzita).</p> <p>Uspokojivá úroveň technické infrastruktury.</p> <p>Nízké dopravní zatížení dálnice D1.</p> <p>Čilý spolkový život.</p> <p>Fungující meziobecní spolupráce na úrovni mikroregionů.</p> <p>Relativně vysoká bezpečnost území.</p> <p>Kladné migrační saldo.</p> <p>Kladný celkový přírůstek obyvatelstva.</p> <p>Příznivá věková struktura.</p> <p>Převažující držení nemovitostí v osobním vlastnictví.</p> <p>Vyšší podíl věřících obyvatel projevující se v dobrém stavu sakrálních staveb.</p> <p>Fungující síť zemědělských provozů.</p> <p>Vyšší ochota obyvatel k dojíždění do zaměstnání, což zabraňuje dalšímu nárůstu nezaměstnanosti.</p> <p>Přítomnost obchodu s potravinami v téměř každé obci.</p> <p>Pocit identity/sounáležitosti s krajinou a komunitou místních obyvatel.</p>	<p>Zranitelnost území z pohledu zemědělského hospodaření (větší náchylnost zemědělské půdy k negativnímu působení eroze, nevhodnému využití techniky atd.).</p> <p>Malý počet volných pracovních míst.</p> <p>Nutnost dojížděky značné části obyvatel za prací a do škol mimo území DSO.</p> <p>Vysoký podíl uchazečů o zaměstnání s nízkým dosaženým vzděláním.</p> <p>Nížší vybavenost území službami, nižší podíl zaměstnaných osob v sektoru služeb.</p> <p>Nízký potenciál území pro rozvoj turismu.</p> <p>Nízká úroveň realizačních předpokladů turismu - nízká kapacita ubytovacích a stravovacích služeb pro turisty.</p> <p>Rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů, resp. oblastí.</p> <p>Vysoké dopravní zatížení dálnice D46.</p> <p>Výraznější kulturně-sociální disparity býv. mikroregionu Melicko vs. zbytek území.</p> <p>Nepříznivá vzdělanostní struktura.</p> <p>Záporný přirozený přírůstek obyvatelstva.</p> <p>Existence sociálně vyloučeného obyvatelstva a lokalit a ohrožení sociálním vyloučením.</p> <p>Starý domovní a bytový fond, velký podíl neobydlených domů.</p> <p>Nízký podíl ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci.</p> <p>Odlišná příslušnost obcí z hlediska administrativního, resp. územně-správního členění.</p> <p>Kapacitně nedostačující pobytové služby pro seniory v rámci sociálních služeb.</p> <p>Přítomnost jediného poskytovatele ošetrovatelských či pečovatelských služeb na území DSO (pokrývá jen severní část).</p> <p>Neexistence komunitního plánu sociálních služeb pro území DSO.</p> <p>Nepokrytí celého území DSO dojezdem zdravotnické záchranné služby do 20 minut.</p>

Souhrnná analýza SWOT – externí faktory

Příležitosti	Hrozby
<p>Zvýšená podpora potravinové soběstačnosti České republiky.</p> <p>Rozhodnutí o investicích do dopravní infrastruktury regionu na národní a krajské úrovni.</p> <p>Snížení dopravního zatížení dálnice D46.</p> <p>Zvýšení potřeb obyvatel aktivně trávit svůj volný čas.</p> <p>Zvýšení zájmu a následný příchod investorů v oblasti služeb zvyšující realizační předpoklady cestovního ruchu.</p> <p>Reklasifikace turistických regionů.</p> <p>Zmenšení území či zánik vojenského újezdu Březina zvyšující atraktivitu území z pohledu turismu.</p> <p>Zvýšený zájem o cykloturistiku v území mezi obyvateli přilehlých regionálních center.</p> <p>Růst finančních prostředků a dotačních titulů na rekvalifikace a další vzdělávání ekonomicky aktivních obyvatel.</p> <p>Zvyšování podpory komunitního rozvoje založeného na zdravé občanské společnosti.</p> <p>Růst finančních prostředků do dotačních titulů soustředících se na rozvoj spolkového života.</p> <p>Zvýšení podpory pro vznik a rozvoj ekonomických subjektů v malých a středních obcích.</p> <p>Celkové zlepšení stavu ekonomiky v ČR i v zahraničí.</p> <p>Zvýšení příjmů domácností, jež se projeví zvýšenou poptávkou po službách.</p> <p>Vyšší zájem o regionální produkty a služby.</p> <p>Rekonstrukce chátrajících nebo neobydlených objektů za účelem rodinného bydlení a podpory podnikání či turistického ruchu.</p> <p>Zvýšení zájmu o bydlení ve venkovských oblastech.</p> <p>Vyšší podpora rozvoje zdravotnických a sociálních zařízení ze strany státu či krajů.</p> <p>Zvyšování bezpečnosti všech forem dopravy.</p> <p>Možnost využití cyklodopravy jako prostředku pro dopravu do škol, zaměstnání i za službami.</p> <p>Optimalizace a přehled o poskytovaných sociálních službách pro obyvatele regionu.</p> <p>Prohlubující se meziobecní spolupráce a servisní činnosti pro obce.</p>	<p>Klimatické „kolísání“ negativně působící na zemědělskou produkci území.</p> <p>Rušení investic do kvality silniční sítě.</p> <p>Snížování počtu dopravních spojů – snížení dopravní obslužnosti území.</p> <p>Změna preferencí obyvatel hodnotící život v území jako uspokojivý a jejich následné odstěhování za hranice území.</p> <p>Omezení dotační podpory zemědělským subjektům – snížení jejich konkurenceschopnosti.</p> <p>Ekologické ohrožení krajiny – ztráta rozmanitosti a atraktivity.</p> <p>Dlouhodobá stagnace hospodářství ČR či další ekonomická krize (recese).</p> <p>Rostoucí konkurence územních celků (DSO, mikroregionů) při získávání dotací.</p> <p>Globální tendence směřující ke změnám kultury a vzorců chování snižující identitu regionů.</p> <p>Snížování celkového objemu finančních prostředků na rozvoj obcí a územní spolupráce.</p> <p>Destabilizování procesu církevních restitucí, vznik nejistoty a soudních sporů.</p> <p>Zvýšení nákladů na dojíždění do zaměstnání na úroveň, kdy už se dojíždění (téměř) nevyplácí.</p> <p>Snížení podpory pro zaměstnavatele za přijetí pracovníka spadajícího mezi tzv. rizikové uchazeče o zaměstnání.</p> <p>Kvantitativní zvýšení a kvalitativní zlepšení nabídky služeb ve velkých sídlech, které omezí poptávku po službách v malých a středních obcích.</p> <p>Zvýšení tlaku (zejména ekonomického) na uzavření či omezení služeb poskytovaných státem (úřady, policejní služebny, pošty atd.).</p> <p>Utváření nových sociálně vyloučených lokalit.</p> <p>Demografické stárnutí obyvatelstva a s tím souvisejí vyšší nároky na kvantitu a kvalitu zdravotních a sociálních služeb</p> <p>Snížení prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti.</p>

2.3 Analýza problémů a potřeb území

Na základě výše analyzované socioekonomické charakteristiky území a sesbíraných primárních dat byly identifikovány konkrétní problémy, které brání dalšímu rozvoji území. Byly vymezeny potřeby, které je nutné naplnit, aby mohlo dojít k dalšímu kvalitativnímu rozvoji území, resp. zachování současného udržitelného a uspokojitelného stavu. Problémy a potřeby území vychází z identifikovaných vnitřních faktorů území pozitivní a negativní povahy za využití metodického nástroje analýzy SWOT a rozčlenění do základních problematických okruhů.

Analýza problémů a potřeb je nezbytným krokem pro následnou strategickou část dokumentu, neboť jsou v ní podrobněji rozebrána témata, která by měla DSO Hanácký venkov v novém programovém období 2014-2020 reflektovat.

Z dotazníkového šetření mezi starosty obcí a výstupů z jednání pracovní skupiny zaměřené na rozvoj obcí vychází v oblasti potřeb a rozvojového potenciálu jako stěžejní tato témata:

- Podnikání – podpora podnikání, vytvoření dobrých podmínek pro drobné i střední podnikání, rozšíření nabídky pracovních příležitostí
- Život v obci – podpora spolků, zájmových a sportovních klubů, neziskových organizací, podpora společenského života v regionu (kultura, sport, společné aktivity obcí)
- Kvalita bydlení – nabídka pozemků pro individuální výstavbu, údržba stávajících objektů a zařízení
- Dopravní a technická infrastruktura – vybudování a opravy infrastruktury, rekonstrukce a revitalizace obcí
- Cestovní ruch – marketingová podpora cestovního ruchu, rozšíření cyklostezek
- Vybavenost regionu – rozšíření nabídky a zkvalitňování služeb
- Podpora zemědělství
- Navýšení počtu obyvatel regionu
- Získání dotačních prostředků
- Školství
- Podpora výsadby a údržby zeleně

Z dotazníkového šetření pro neziskový a soukromý sektor vychází jako stěžejní témata pro řešení v oblasti potřeb a rozvojového potenciálu:

- Trh práce – podpora živnostníků, řemesel a vytváření podmínek pro podnikání, prodeje ze dvora – drobné rolnictví, využití areálů bývalých ZD, podpora pracovních příležitostí v průmyslu, využití schopných lidských zdrojů pro zkvalitnění prostředí
- Podpora spolkového života, zájmových a sportovních klubů a tradice – udržení identity, udržení lidí v regionu, spolupráce všech aktérů v území
- Rozvoj života obcí a zvýšení počtu obyvatel, podpora sociální oblasti, péče o děti, seniory

- Dotace – kvalitní výběr projektu k realizaci a jeho kvalitní zpracování
- Cestovní ruch – využití potenciálu území k rozvoji cestovního ruchu – cykloturistika
- Nabídka služeb
- Podpora zemědělství – údržba krajiny
- Kvalitní bydlení – rozšíření bytové výstavby
- Péče o životní prostředí – podpora obnovy památek a životního prostředí
- Rozvoj infrastruktury a občanské vybavenosti, dopravní dostupnost
- Zachování kulturního a přírodního bohatství

Ze SWOT analýzy vychází jako stěžejní pro řešení v oblasti potřeb a rozvojového potenciálu tato témata:

- Zemědělství – šetrné hospodaření, ochrana půdy před erozí
- Zvýšení nabídky pracovních příležitostí v místě bydliště – snížení vyjížd'ky do zaměstnání a škol
- Vzdělání – zvýšení počtu osob s vyšším vzděláním, zvláště u nezaměstnaných – rekvalifikace, další vzdělávání, školení; nevyhovující vzdělanostní struktura pro současný trh práce
- Regionální rozdíly – snížení regionálních rozdílů mezi regionem býv. mikroregionu Melicka a zbytkem území
- Občanská vybavenost a služby – zvýšení vybavenost území, menší nabídka služeb v území, nutnost dojíždět za hranice regionu
- Nízký potenciál území pro rozvoj turismu
- Prorodinná opatření obcí – záporný přirozený přírůstek
- Eliminace sociálně vyloučených lokalit v území – prevence, sociálně aktivizační služby, terénní pracovníci
- Obnova bytového a domovního fondu – starý domovní a bytový fond, velký podíl neobydlených domů
- Zvýšení nízkého podílu ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci

Z obou analýz vyplývá řada společných témat, na které poukazovaly jak starostové a soukromý a neziskový sektor v dotaznících, tak i témata vycházející z analýz SWOT, které byly tvořeny na základě statistických analýz databází ČSÚ a dalších veřejných institucí. Jedná se tedy především o témata infrastruktury, zemědělství, trhu práce, vzdělávání, spolkového života v obcích nebo o nabídku služeb.

Tab. 19: **Potřeby a problémy v jednotlivých tematických oblastech**

Obyvatelstvo a bydlení	
Potřeby	Problémy
<p>Stabilní počet obyvatel.</p> <p>Kladný přirozený přírůstek obyvatelstva nebo udržení kladného migračního salda.</p> <p>Zachování příznivé věkové struktury obyvatelstva.</p> <p>Potřeba posílit vzdělanostní strukturu obyvatelstva.</p> <p>Schopnost renovace starého domovního a bytového fondu.</p>	<p>Nepříznivá vzdělanostní struktura.</p> <p>Existence sociálně vyloučených lokalit.</p> <p>Stáří domovního a bytového fondu.</p> <p>Velký podíl nevyužitých neobydlených domů.</p>
Vybavenost obcí - technická a dopravní infrastruktura, služby	
Potřeby	Problémy
<p>Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost území do významnějších center ležících mimo území DSO (napojení, intenzita).</p> <p>Dostatečný počet dálničních výjezdů na D1 a D46.</p> <p>Modernizace D46 a zlepšování technického stavu silnice, vč. minimalizace hlukové zátěže pro občany Drysic.</p> <p>Fungující vlakové spojení.</p> <p>Uspokojivé napojení na vodovodní a kanalizační síť ve větší části obcí území DSO.</p>	<p>Vysoké dopravní zatížení dálnice D46.</p> <p>Negativní efekty dálnice – hlukové znečištění a fragmentace krajiny.</p> <p>Nedostatečný počet cyklostezek.</p> <p>Nutnost dojížděky značné části obyvatel za prací a do škol mimo území DSO.</p> <p>Chybějící napojení na vodovodní síť ve třech obcích.</p> <p>Chybějící kanalizace v polovině obcí, z toho ve čtyřech obcích s více než 500 obyvateli.</p>
Lidské zdroje – vzdělávání, podnikání, trh práce a aktivita	
Potřeby	Problémy
<p>Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost center nabízející středoškolské a vysokoškolské vzdělání.</p> <p>Vyšší ochota obyvatel k dojíždění do zaměstnání, což zabraňuje dalšímu nárůstu nezaměstnanosti.</p> <p>Lokalizace mateřské školy alespoň v polovině obcí.</p> <p>Infrastruktura pro volnočasové aktivity.</p> <p>Podpora aktivního spolkového a společenského života.</p>	<p>Nezbytnost dojíždět za středním či vysokým školstvím za hranice regionu.</p> <p>Nízký podíl ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci.</p> <p>Malý počet volných pracovních míst.</p> <p>Nadprůměrně vysoký podíl uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním.</p>
Životní prostředí, zemědělství a turismus	
Potřeby	Problémy
<p>Zachování příznivých podmínek pro zemědělství.</p> <p>Fungující a efektivní rostlinná i živočišná výroba.</p> <p>Udržovaná venkovská krajina.</p> <p>Udržení relativně čistého ovzduší.</p> <p>Fungující systém třídění a svozu komunálního odpadu.</p> <p>Podpora turistického ruchu v regionu.</p>	<p>Nízká úroveň realizačních předpokladů turismu - nízká kapacita ubytovacích a stravovacích služeb pro turisty.</p> <p>Rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů resp. oblastí.</p> <p>Zranitelnost území z pohledu zemědělského hospodaření (vysoký stupeň zornění, nízký podíl trvalých travních porostů) - větší náchylnost zemědělské půdy k negativnímu působení eroze, nevhodnému využití techniky atd.</p> <p>Nízká ekologická stabilita vzhledem k intenzivnímu zemědělství.</p> <p>Nízký podíl lesa a ploch zadržujících vodu v krajině.</p>
Řízení obcí, informovanost, bezpečnost a spolupráce	
Potřeby	Problémy
<p>Fungující meziobecní spolupráce na úrovni mikroregionů.</p> <p>Udržení vysoké bezpečnosti území.</p>	<p>Nárůst administrativy pro obce.</p>

2.4 Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

Rozvojový potenciál území je ovlivněn celou řadou faktorů, z nichž lze jmenovat spíše techničtěji pojaté územní plánování, dále kvalitu lidských zdrojů v území - lidský kapitál a možnosti vícezdrojového financování projektů.

Územní plánování

Územní plánování je v regionu DSO Hanácký venkov reprezentováno přístupem k plánování v širším prostorovém kontextu. Základem je však existence platných územních plánů obcí, souhrnně označených jako územně plánovací dokumentace. Tu má 22 z 28 obcí DSO, přičemž Tvorovice a Vincencov mají schváleno její pořízení. Plné pokrytí území platnými dokumenty ÚPD umožní systematické plánování rozvoje prostoru a smysluplné využívání krajiny. Aktualizace ÚPD není v regionu již tak běžnou činností, první aktualizaci svých dokumentů realizovalo 11 obcí (tedy polovina těch, co ji mají pořízenou), druhou teprve 4 obcí. Zajímavostí je také poměrně nízká diverzita zpracovatelů ÚPD – svědčí o koncentraci mezi prověřené externí zpracovatele s vyzrálým pohledem na situační realie regionu. Synergie ÚPD se strategickými dokumenty umožňuje v regionálním měřítku lépe pochopit integrální vztahy v území a identifikovat tak oblasti pro další rozvoj.

Tab. 20: Územně plánovací dokumentace (ÚPD) obcí DSO včetně aktualizací

Obec	ÚPD	ÚPD – 1. aktual.	ÚPD – 2. aktual.	Zpracovatel ÚPD
Brodek u Prostějova	ANO	-	-	Ing. arch. Vanda Ciznerová (Architektonická kancelář)
Dobromilice	ANO	ANO	-	Stavoprojekt Olomouc
Doloplazy	ANO	ANO	ANO	Urbanistické středisko Brno
Drystice	ANO	-	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Dřevnovice	ANO	ANO	-	Ing. arch. Tatjana Bergmannová (Atelier B)
Hradčany-Kobeřice	-	-	-	-
Hruška	-	-	-	-
Koválovice-Osíčany	ANO	ANO	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Mořice	ANO	ANO	ANO	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Němčice nad Hanou	ANO	ANO	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Nezamyslice	ANO	-	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Ondratice	ANO	-	-	Ing. arch. Vanda Ciznerová (Architektonická kancelář)
Otaslavice	ANO	-	-	Ing. arch. Vanda Ciznerová (Architektonická kancelář)
Pavlovice u Kojetína	-	-	-	-
Pivín	ANO	-	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Podivice	ANO	-	-	Studio Region, Brno
Pustiměř	ANO	ANO	ANO	Urbanistické středisko Brno, s.r.o
Radslavice	ANO	-	-	Studio Region, Brno
Srbce	-	-	-	

Tištín	ANO	-	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Tvorovice	ANO	-	-	Ing. arch. Jana Kaštánková, Brno
Víceměřice	ANO	ANO	-	Ing. arch. Jana Kaštánková, Brno
Vincencov	-	-	-	Ing. arch. Vanda Ciznerová (Architektonická kancelář)
Vitčice	ANO	-	-	Ing. arch. Tatjana Bergmannová (Atelier B), Zlín
Vrchoslavice	ANO	ANO	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Vřesovice	ANO	ANO	-	Ing. arch. Vojtěch Mencl (projekční kancelář), Brno
Zelená Hora	ANO	-	-	Studio Region, Brno
Želeč	ANO	ANO	ANO	Ing. arch. Jana Kaštánková, Brno

Zdroj: internetové stránky obcí

Rozvojová území

Podíváme-li se na území DSO jako celek, téměř celé území DSO Hanácký venkov lze označit za území vhodné k bydlení a každodennímu životu (vyjma některých lokalit pro bydlení situovaných v blízkosti rychlostní komunikace či dálnice). Pozitivní skutečností komplexního rozvoje území je dobrá dopravní dostupnost území DSO, resp. blízkost větších center, ať už se jedná o města v těsnějším zázemí DSO (Vyškov, Prostějov a Kroměříž) či o sídla vzdálenější (Brno, Olomouc a Zlín). Všechna zmíněná města jsou relativně snadno dostupná především automobilovou dopravou, ale i spoji veřejné dopravy. Obyvatelé DSO v nich tak mohou realizovat své pracovní a studijní činnosti a zároveň dojíždět i za specializovanými službami (úzce profilované obchody, lékařská péče atd.). Území DSO dále nabízí kvalitní životní prostředí, dostatek ploch pro výstavbu bydlení, nízkou kriminalitu či bohatý spolkový život.

Další klíčovou složkou rozvoje území DSO je zemědělství. Jedná se totiž o zemědělský region s úrodnými půdami, které jsou využity zejména pro rostlinnou výrobu. V zemědělství tak v regionu převažuje rostlinná výroba umožňující ekonomickou stabilitu zemědělských subjektů. Sociální aspekt lze vztáhnout k zaměstnanosti obyvatel v tomto sektoru, kvůli čemuž se rozvíjí i lokální podnikání. Rozvinuté zemědělství ve venkovském regionu s příhodnými přírodními podmínkami tak odkazuje k tradicím, ale zároveň představuje i důležitý prvek v životě komunity v současnosti a spolupodílí se na identitě území.

Vhodnými plochami k rozvoji v budoucnosti mohou být území v sousedství sjezdů dálnice či rychlostní komunikace, ale také vojenského újezdu a brownfieldy vzniklé nejrůznější činností (nejčastěji zemědělství, průmyslová výroba a bývalá šlechtická sídla). Ideálním a velmi žádoucím využitím by bylo jejich přestavění na plochy sloužící k podnikání či turistickému ruchu (v západní části území DSO).

3 Strategická část

3.1 Vize a cíle DSO Hanácký venkov

STRATEGIE DSO Hanácký venkov vychází ze silných stránek území a jeho rozvojového potenciálu a je proto založena především na kvalitním životním prostředí, silné identitě a spokojenosti obyvatel s životem v území, aktivním (nejen spolkovým) životem, dobrou vybaveností a kvalitní infrastrukturou obcí, vhodnou dopravní dostupností do větších center a podpoře rozvoje místní ekonomiky a podnikatelských a řemeslných činností místních obyvatel. Vize území DSO Hanácký venkov, jakožto určitý dlouhodobý obraz o budoucnosti regionu, zní:

„Území DSO Hanácký venkov je tradičním venkovským prostorem, kde jsou lidé hrdí na odkaz svých předků a spokojení s bohatým životem v kvalitním a atraktivním prostředí úrodné krajiny a vybavených obcí, poskytujícím pracovní příležitosti v obcích samotných či dopravně dostupných regionálních centrech.“

Každý jednotlivec, každá obec, každý region musí si však uvědomovat nejen odpovědnost k sobě samému. Na srdci mu musí ležet rovněž odpovědnost ke svému státu a národu, k hodnotám, které stály u jejich zrodu a které každý z nás musí svou drobnou prací podporovat a naplňovat. Rovněž k této zodpovědnosti se region hanáckého venkova hlásí a v duchu ideálů demokracie, svobody a pravdy se jej zavazuje ve svém jednání naplňovat.

Hanácký venkov je regionem hrdým na svou historii a na své předky. Uvědomuje si, že není hranic venkova a není hranic mezi lidmi, kteří na venkově žijí a chtějí pro venkov a jeho rozvoj v různých odvětvích a oborech lidské činnosti pracovat. Jako projev hrdosti a obecné sounáležitosti venkova je pro činnost DSO Hanácký venkov zvoleno motto:

„Venkov jedna rodina“

Logo dobrovolného svazku obcí pak odkazuje právě na tradice a historii regionu. Jeho základním motivem je symbol cukrové řepy, která k hanáckému venkovu neodmyslitelně patří. Cukrovka se v území, díky pro ni ideálním podmínkám, stále pěstuje. Nelze ji přitom vnímat jen jako zemědělskou plodinu. Jde o symbol všestranného rozvoje regionu v uplynulých dvou staletích: zemědělství, průmysl, bankovníctví, zaměstnanost, sociální podmínky obyvatel, infrastruktura, národní uvědomění atd.

Skutečnost zániku některých cukrovarů na přelomu 20. a 21. století nenastala z přirozených příčin, a nemůže tak zastřít tradici, historii a úsilí minulých generací o rozvoj, které cukrovka a cukrovarnictví symbolizují. Logo DSO je v tomto směru odkazem na dějiny regionu a projevem úcty k našim předkům. K době, kdy se venkov všestranně rozvíjel, kdy byl soběstačný a kdy měl jasné cíle.

Obr. 11: Logo DSO Hanácký venkov

Z výše nastíněné vize jsou pak odvozeny cíle strategie komunitně vedeného rozvoje území DSO Hanácký venkov pro období 2014 - 2020. ***Globálním cílem je stabilizovat a rozvíjet kvalitní prostředí pro spokojený a bohatý život všech obyvatel DSO Hanácký venkov***

Strategickými cíli jsou:

- Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí (SC1)
- Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb (SC2)
- Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti (SC3)
- Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny (SC4)
- Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce (SC5)

Obr. 12: Hierarchie - posloupnost cílů, opatření a aktivit

3.2 Specifické cíle, opatření a aktivity naplňující strategické cíle

Základní členění strategických cílů, na podkladě tematických rozvojových oblastí, již bylo představeno:

- SC 1: Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí
- SC 2: Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb
- SC 3: Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti
- SC 4: Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny
- SC 5: Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce

Takto pojmenované strategické cíle jsou dále rozčleněny do specifických cílů, které jsou naplňovány jednotlivými opatřeními a konkrétními aktivitami. Z uvedených opatření a aktivit lze odvodit, jaké efekty lze při realizaci projektů v rámci nich předpokládat. Jsou klíčovými vodítky při stanovování a monitorování indikátorů STRATEGIE DSO a v konečném důsledku pro celý proces budoucí evaluace. Výše uvedené strategické a na ně navazující specifické cíle, opatření a aktivity odrážejí výstupy z komunitního projednání STRATEGIE MAS, potažmo DSO formou kulatých stolů, jednání orgánů a zájmových skupin a rovněž z aktuálních poznatků a informací o konkrétních možnostech a náplni rozvojových aktivit.

Pro účely monitoringu stavu naplňování strategických cílů STRATEGIE DSO, jako základních pěti tematicky specifikovaných priorit území, bez ohledu na možnosti dotační podpory dílčích částí těchto cílů, byly stanoveny základní monitorovací indikátory (indikátory výsledku a indikátory výstupu), jednak ve formě určitých „ukazatelů vnímání a míry spokojenosti“ obyvatel regionu se stavem území v daných tematických oblastech. A jednak ve formě výstupových hodnot ukazatelů, mapujících převážně počet realizovaných projektů žadatelů z území působnosti DSO s návazností na jednotlivé strategické cíle; resp. v případě SC 3 se jedná o indikátor obecné míry nezaměstnanosti.

Výchozí a konečné (příp. průběžné) hodnoty uvedených indikátorů budou sledovány prostřednictvím průzkumů veřejného mínění v regionu (v případě indikátorů výsledku), formou anketního šetření.

Zdrojem přehledů průběžných či cílových hodnot indikátorů výstupu pak budou údaje dostupné v rámci monitorovacího systému MS2014+, příp. údaje zjištěné terénním šetřením či údaje ČSÚ.

Tab. 21: Zvolené indikátory výsledku a výstupu pro jednotlivé strategické cíle

SC 1: Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí		
Indikátor výsledku		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí	Změna míry spokojenosti obyvatel regionu (respondentů) s infrastrukturou a vzhledem obcí	vyšší % spokojenosti
Indikátor výstupu		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Počet realizovaných projektů	Počet realizovaných projektů žadatelů z území DSO na základě údajů monitorovacího systému MS2014+ a dat získaných terénním šetřením.	> 0
SC 2: Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb		
Indikátor výsledku		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zlepšení dostupnosti občanské vybavenosti a služeb	Změna míry spokojenosti obyvatel regionu (respondentů) s vybaveností a službami	vyšší % spokojenosti
Indikátor výstupu		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Počet realizovaných projektů	Počet realizovaných projektů žadatelů z území působnosti DSO na základě údajů monitorovacího systému MS2014+ a dat získaných terénním šetřením.	> 0
SC 3: Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti		
Indikátor výsledku		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zvýšení konkurenceschopnosti místní ekonomiky	Změna míry kladného hodnocení konkurenceschopnosti místní ekonomiky ze strany obyvatel regionu (respondentů)	vyšší % kladného hodnocení
Indikátor výstupu		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Obecná míra nezaměstnanosti	Obecná míra nezaměstnanosti 15–64letých (podíl nezaměstnaných k pracovní síle, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných) očištěná od sezónních vlivů, dle údajů ČSÚ.	nižší % obecné míry nezaměstnanosti za region DSO, než % obecné míry nezaměstnanosti za celou ČR

SC 4: Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny

Indikátor výsledku

Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny	Změna míry spokojenosti obyvatel regionu (respondentů) s kvalitou životního prostředí	vyšší % spokojenosti

Indikátor výstupu

Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Počet realizovaných projektů	Počet realizovaných projektů žadatelů z území působnosti DSO na základě údajů monitorovacího systému MS2014+ a dat získaných terénním šetřením.	> 0

SC 5: Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce

Indikátor výsledku

Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zlepšení stavu kulturního dědictví a zvýšení regionální hrdosti	Změna ve vnímání stavu památek a pocitu regionální hrdosti ze strany obyvatel regionu (respondentů)	vyšší % kladného vnímání a míry hrdosti na svůj region a původ

Indikátor výstupu

Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Počet realizovaných projektů	Počet realizovaných projektů žadatelů z území působnosti DSO na základě údajů monitorovacího systému MS2014+ a dat získaných terénním šetřením.	> 0

3.2.1 SC 1: Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí

Strategický cíl vychází z dlouhodobé a do určité míry periodické potřeby budovat, rekonstruovat či modernizovat dopravní a technickou infrastrukturu na území DSO. Jedná se, dle řízených rozhovorů se starosty obcí, o jednu z finančně nejnáročnějších a nejvíce potřebných oblastí podpory regionálního rozvoje. Daný strategický cíl je pak, v závislosti na účelu potřeby realizace konkrétních projektových aktivit, tematicky rozdělen na tři specifické cíle, a sice:

- 1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy
- 1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství
- 1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury

Specifický cíl 1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy obsahuje dále specifikovaná opatření zaměřená v první řadě na místní komunikace a chodníky, neboť

z analytické části vyplývá v souvislosti s bezpečností či bezbariérovostí dopravy potřeba jejich dobudování či rekonstrukce ve většině obcí DSO. První opatření se týká čistě komunikací pro motorová vozidla a sleduje jejich kvalitu či samotnou existenci v zájmu dobré dopravní dostupnosti regionu, jakožto jedné z klíčových oblastí kvality života místních obyvatel. Navazuje druhé opatření zaměřené na oblast cyklodopravy, kdy lze konstatovat, že tato je místními občany často využívána jako alternativa vůči hromadným dopravním prostředkům či individuálním způsobům dopravy, a to nejen v rámci dopravy do zaměstnání či za službami, ale také při dojíždění žáků do škol. Kvalitu a bezpečnost dopravy v regionu je pak třeba podpořit i přímými cílenými zásadami v rámci opatření zaměřeného na bezpečnost a bezbariérovost dopravní infrastruktury, kde se předpokládá budování a modernizace chodníků či dílčí prvky místní infrastruktury jako je signalizace, nebezpečné křížení, úprava šířkového uspořádání apod. Poslední opatření náležející pod tento specifický cíl je zaměřené na parkování v obcích, které se v současné době projevuje zejména nedostatečnou kapacitou parkovacích stání. Souvislost s oblastí bezpečnosti má pak především potenciální budování zálivů pro podélné stání, jehož absence je v současné době v některých obcích problémem.

Pod specifický cíl 1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství spadají dvě opatření, z nichž první je zaměřeno na samotná veřejná prostranství a jeho náplní je pokračování postupné revitalizace návsi, náměstí a hřbitovů, jako prostor, které do značné míry určují charakter a atmosféru obcí. Druhé opatření pak reaguje na významnost zakládání a revitalizací sídelní zeleně a funkčních ploch. Zeleň jako taková totiž, kromě mnoha jiných funkcí, napomáhá k ochlazení zemského povrchu a zadržování vody. S tím souvisí i jedno z opatření a aktivity v rámci CS 4 Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny, a sice obnova a zakládání vodních prvků v krajině. Pro region je charakteristická (zejména v souvislosti se zemědělstvím) nízká schopnost akumulace a retence vody v krajině a velké ohrožení suchy.

Specifický cíl 1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury reaguje na potřeby obyvatel v oblasti technické infrastruktury, ať už se jedná o kanalizace, vodovody či vlastní energetické síťování pozemků. Tuto infrastrukturu, tam kde byla v minulosti vybudována, je nutné modernizovat či rekonstruovat. V mnoha obcích však bude potřeba zcela vybudovat, neboť zde prozatím chybí. Na území DSO má např. pouze devět obcí vybudovanou kanalizaci s napojením na ČOV a ½ obcí není na kanalizaci napojena vůbec. Zastoupena je v tomto specifickém cíli v podobě rozvoje a modernizace veřejného rozhlasu a vysokorychlostního internetu také oblast informační infrastruktury.

Obr. 13: Hierarchie SC 1 - posloupnost cílů, opatření a aktivit

Tab. 22: **SC 1 Zlepšování stavu infrastruktury a vzhledu obcí**

SC 1. Zlepšování stavu infrastruktury a vzhledu obcí														
1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy				1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství			1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury							
1.1.1. Komunikace	1.1.2. Cyklodoprava	1.1.3. Bezpečnost a bezbariérovost dopravní infrastruktury		1.1.4. Parkování v obcích	1.2.1. Veřejná prostranství a areály	1.2.2. Sidelní zeleň a funkční plochy		1.3.1. Síťová infrastruktura						
Budování a rekonstrukce krajských a místních komunikací a chodníků, komunikací a cest všech typů a úrovní	Rekonstrukce, modernizace a výstavba stezek pro cyklisty nebo stezek pro cyklisty a chodce, vč. doprovodné infrastruktury	Realizace cyklistických pruhů na komunikacích		Rekonstrukce, modernizace a výstavba chodníků, vč. přechodů, podchodů, lávek, prvků signalizace a doplňkové infrastruktury (veřejné osvětlení, zastávky hromadné dopravy atd.)	Díličí infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti: křižovatky, objezdy, přejezdy, ostrůvky, šířkové uspořádání komunikací, podélná stání atd.	Budování a obnova parkovacích ploch v obcích	Revitalizace návsi, náměstí, hřbitovů	Zakládání, obnova a údržba sídelní zeleně: parky, zahrady, sady, uliční stromořadí, aleje, lesoparky, remízky, průlehy, klidové zóny, doplňkový mobiliář, technika pro údržbu	Obnova a zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přírodě blízkého charakteru: tůně, jezírka, mokřady, průlehy a jiné terénní sníženiny, části vodních toků, drobné retenční nádrže na srážkovou vodu apod.	Budování a obnova vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod	Budování a obnova energetických sítí	Úsporné veřejné osvětlení	Budování a obnova rozhlasu, vysokorychlostní internet	Síťování pozemků a ploch určených k bydlení

3.2.2 SC 2: Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb

Na skutečnost, že lze region DSO označit za území venkovského charakteru a jako takové tedy nepříliš vybavené službami s poměrně vysokou mírou vyjížd'ky za prací, do škol či za službami, reaguje strategický cíl 2 Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb. V souvislosti s výše uvedeným je tento cíl poměrně obsáhlý a rozdělený do pěti samostatných specifických cílů, a to:

- 2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas
- 2.2. Kvalitní školství a vzdělávání
- 2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování
- 2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS
- 2.5. Kvalitní veřejná správa

Specifický cíl Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas je dále rozdělen do dvou opatření zaměřených na vlastní infrastrukturu a dále na navazující potřebu příležitostných ubytovacích kapacit. Podchycuje tedy budování nových či rekonstrukce stávajících sportovišť a areálů sloužících k sportovnímu vyžití a setkávání místních obyvatel. Nechybí však ani, s ohledem na nízký turistický potenciál regionu DSO a nedostatečné ubytovací kapacity, prostor také pro rozvoj těchto aktivit.

Druhý specifický cíl je zaměřen na oblast školství a vzdělávání. Zejména pak, v souvislosti se strukturou školských zařízení v regionu, na předškolní, základní a zájmové a neformální vzdělávání. Pro instituce předškolního a základního vzdělávání je vymezeno několik aktivit reagujících na jejich největší potřeby. Jedná se o rekonstrukce a modernizace samotných budov včetně jejich odůvodněného rozšíření či navýšení kapacity. Potenciálními aktivitami jsou také stavební akce realizované za účelem zajištění bezbariérovosti základních škol. V souladu s potřebami moderních výukových metod a zvyšování klíčových kompetencí lze také zmínit aktivity zaměřené na budování a vybavení odborných učeben. Zájmového a neformálního vzdělávání se pak týká aktivita zaměřená opět na rekonstrukce, modernizace a vybavení příslušných prostorů. Poslední opatření je zaměřeno na aktivity a spolupráci škol a školek, přičemž reaguje na potřebu aktivní komunikace a spolupráce v rámci školy i mezi jednotlivými institucemi.

Následuje specifický cíl zaměřený na dostupné a kvalitní sociální služby a podporu sociálního začleňování. Na nedostatečné kapacity a početní zastoupení komunitních sociálních center, jako prostředku pro možnost vzájemných interakcí všech skupin obyvatel, v území DSO reaguje první z vytvořených opatření. Na vlastní sociální služby je již zaměřen druhý okruh opatření, který si klade za cíl podpořit terénní služby, občanské poradenství a komunitní sociální práci. S ohledem na nedostatky vyplývající z analytické části dokumentu je další aktivita zaměřená na samotné komunitní plánování sociálních služeb v regionu s konkrétními aktivitami v oblasti optimalizace služeb. Poslední opatření tohoto specifického cíle podporuje sociální a dostupné bydlení nejen pro seniory, případně výkup neobydlených a chátrajících objektů v obcích.

V rámci analytické části dokumentu byly zjištěny nedostatky v pokrytí území DSO dojížděnou zdravotnické záchranné služby. Tento problém řeší, mimo jiné, specifický cíl 2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS. Na soustředění, resp. udržení zdravotních středisek zejména v populačně větších sídlech DSO reaguje hned první z vytvořených opatření. Návazná opatření jsou pak zaměřena na terénní zdravotnické služby a posílení vybavenosti složek IZS.

Poslední specifický cíl je zaměřen na kvalitní veřejnou správu, ať už se jedná o samotnou infrastrukturu obecních úřadů či podporu snižování administrativní zátěže obcí formou servisních a podpůrných služeb, výměnou zkušeností a podporou při rozvoji vlastních strategických dokumentů. Pod poslední opatření Ostatní veřejné služby byly zařazeny aktivity spojené se zachováním základních prvků občanské vybavenosti, jako jsou prodejny potravin, pošty či obecní knihovny, které mají zejména v případě menších obcí významnou společenskou roli.

Obr. 14: Hierarchie SC 2 - posloupnost cílů, opatření a aktivit

3.2.3 SC 3: Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti

Z analytické části dokumentu vyplynulo, že je region DSO typický horší uplatnitelností místních ekonomicky aktivních obyvatel přímo v regionu DSO. Tento stav je však značně kompenzován dobrou dopravní dostupností do větších center v okolí regionu a velké množství zaměstnaných vyjíždí za prací mimo území DSO. To souvisí s absencí významnějšího centra v DSO, s typicky venkovským charakterem jejího území a částečně také se vzdělanostní strukturou zdejších obyvatel.

Mj. i výše zmíněné skutečnosti reflektuje strategický cíl Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti, který je dále rozčleněn do čtyř specifických cílů, a sice:

- 3.1. Rozvoj zemědělského podnikání
- 3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání
- 3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem
- 3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů

První z výše uvedených cílů řeší situaci, která vyplývá z geomorfologických charakteristik území DSO. A sice, že většina zdejších výrobních podniků je orientována nebo více či méně spjata se zemědělstvím. V této souvislosti však vzniká potřeba investovat do rozvoje modernizace stávajících technologií a výstavby či rekonstrukcí návazných provozů a infrastruktury. Přílišná koncentrace výrobních aktivit do jednoho odvětví však může z dlouhodobého hlediska působit negativně na dynamiku zdejšího podnikatelského prostředí. Proto je nutné podpořit také diverzifikaci podnikatelských činností mimo zemědělské aktivity.

Na tento úkol se zaměřuje zejména druhý specifický cíl Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání, který je vymezen dvěma opatřeními. První z nich je definováno podporou rozvoje konkurenceschopného nezemědělského podnikání. Tedy jak nákupem dlouhodobého majetku v podobě strojů a technologií, tak také samotným budováním a rekonstrukcemi souvisejících provozoven. Druhé je pak zaměřeno na podpůrné činnosti, mezi které lze zařadit vzdělávání, propagaci, marketing či v současné době poměrně populární rozvoj regionálního značení produktů.

Následující specifický cíl řeší problém nevyhovujícího podílu zaměstnaných osob v regionu DSO a je orientován na podporu zaměstnanosti a souvisejících aktivit. První z definovaných opatření je zaměřeno na podporu spolupráce významných aktérů regionálního trhu práce. Zejména pak s organizací Úřadu práce, základní složkou státní správy zaměřenou na řešení nezaměstnanosti, která se, jak vyplynulo z analýzy lokálního prostředí, podílí významnou měrou na zaměstnávání místních občanů, a to především formou veřejně prospěšných prací. Obdobné spolupráce, mimo jiné také v rámci samotných zaměstnavatelů či škol, je tedy potřeba v regionu dále podporovat a rozvíjet. Z toho vychází i následující opatření zaměřené již přímo na zaměstnanost, které má jako jednu z aktivit uvedenou právě další podporu vzniku společensky účelných pracovních míst či veřejně prospěšných prací. Tyto nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou totiž orientovány na uchazeče obtížně uplatnitelné na trhu práce,

mezi které lze zařadit dlouhodobě nezaměstnané, osoby pečující o děti či jiné závislé osoby, rodiče po mateřské či rodičovské dovolené, absolventy bez praxe nebo osoby zdravotně tělesně postižené. Mezi podporované aktivity spadající pod toto opatření lze dále jmenovat podporu vzniku udržitelných pracovních míst, realizaci dalších nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (např. zřízení samostatné výdělečné činnosti) a vznik a rozvoj sociálních podniků. Z hlediska udržitelnosti zaměstnání se pak v současné době jeví jako stále důležitější nejrůznější formy celoživotního vzdělávání a prorodinná opatření orientovaná na zjednodušení spojení rodinného života a pracovní kariéry.

Na rozvoj podnikatelských aktivit v regionu, zejména s ohledem na potřebnou infrastrukturu, je orientován i poslední specifický cíl Využití nevyužívaných ploch a objektů. Ten si klade za úkol zejména evidenci a využívání brownfieldů, tedy takových objektů a ploch, které byly v minulosti využívány pro průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity a v současné době jsou nedostatečně využívány, zanedbané případně kontaminované. Tyto plochy disponují navíc často výhodnou geografickou polohou (dopravní dostupnost, poloha v blízkosti centra obce/města) a potřebnou infrastrukturou. Jejich obnova tak často přináší sice zvýšené počáteční náklady na regeneraci a modernizaci stávajícího zázemí, ty jsou však z dlouhodobého hlediska kompenzovány právě výše zmíněnými pozitivy.

Obr. 15: **Hierarchie SC 3 - posloupnost cílů, opatření a aktivit**

Tab. 24: **SC 3 Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti**

SC 3. Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti											
3.1. Rozvoj zemědělského podnikání		3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání			3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem					3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů	
3.1.1. Modernizace zemědělských a potravinářských podniků		3.2.1. Konkurenceschopné nezemědělské podnikání	3.2.2. Podpůrné činnosti pro podnikání		3.3.1. Podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce		3.3.2. Podpora zaměstnanosti		3.3.3. Celoživotní vzdělávání	3.3.4. Prorodinná opatření	3.4.1. Regenerace brownfields
Modernizace a nákup technologií, mobilní techniky a strojů		Výstavba, rekonstrukce a modernizace budov a provozů, vč. související infrastruktury a sítí			Podpora diverzifikace do nezemědělských činností		Pořízení strojů, technologií a dalšího vybavení potřebných pro výkon živnosti		Výstavba, rekonstrukce a modernizace provozoven		Vzdělávání a poradenství
Propagace, podpora obytu, marketing		Certifikace a regionální značení			Monitoring lokálního trhu práce, spolupráce s Úřadem práce a dalšími významnými subjekty		Vytvoření systému spolupráce zaměstnavatelů a škol, včetně burzy škol či stáží pro absolventy		Podpora vzniku udržitelných pracovních míst a zvyšování udržitelnosti stávajících pracovních míst		Realizace nových či inovativních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti
Podpora zahájení podnikatelské činnosti		Programy veřejně prospěšných prací a společensky účelných pracovních míst			Vznik a rozvoj sociálních podniků - infrastruktura, zaměstnávání, provoz		Rekvalifikační kurzy a kurzy pro nezaměstnané (např.: jazykové vzdělávání, digitální technologie apod.)		Vzdělávání, informační a odborné semináře pro veřejnost, exkurze		Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost
Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost		Podpora dětských táborů, klubů a družin			Vedení a pravidelná aktualizace seznamu nevyužívaných objektů, ploch a areálů v rámci regionu		Obnova a využití existujících objektů a ploch s důrazem na využití nefungujících či jen částečně fungujících areálů				

3.2.4 SC 4: Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny

V souvislosti s problémy, které byly v území DSO identifikovány v analytické části dokumentu a které lze souhrnně shrnout pod kategorií životní prostředí, byl identifikován čtvrtý strategický cíl, který je dále rozčleněn do tří cílů specifických:

- 4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny
- 4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství
- 4.3. Zvyšování energetických úspor

Specifický cíl Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny je zaměřen na komplexní pozemkové úpravy, preventivní opatření v krajině a atraktivní lesy. Komplexní pozemkové úpravy si kladou za cíl zmírnit dopady případně napravit důsledky dřívějšího nevhodného krajinného plánování, kdy byly pozemky zcelovány do nepřiměřeně velkých lánů, byly zcela ignorovány krajinné plány a zrušeny remízky, rybníky, či lesy. V důsledku všech těchto nesystematických opatření došlo k více či méně výraznému narušení ekologické stability území. Na tato ohrožení reaguje zejména druhé opatření specifického cíle, které je zaměřené na preventivní a bezpečnostní opatření v krajině. Sem lze zařadit, s ohledem na převažující zemědělskou činnost v regionu, zejména zvyšování retenční schopnosti krajiny s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu, a to zejména v souvislosti s ohrožením zdejší krajiny silnými suchy. K těmto aktivitám je možné připojit i revitalizace drobných vodních toků a následná protipovodňová opatření. Z analýzy přírodních podmínek území DSO vyplynula také potřeba ochrany lokálních půd vůči erozi (ať již vodní či větrné), obnova extravilánové zeleně a údržba historických či nezpevněných cest. Poslední z definovaných opatření je zaměřeno na atraktivní a prostupné lesy a je tak cíleno na údržbu stávajícího či vybudování nového návštěvnického značení a doprovodných interaktivních prvků (mostky, přístřešky, naučné stezky atd.). Vzhledem k nízké atraktivitě místního prostředí z hlediska turistického ruchu je však toto opatření cíleno spíše na místní občany, případně turisty z nedalekého okolí (Vyškov, Prostějov).

Specifický cíl Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství reaguje nejen na novelu zákona o odpadech (platnost od roku 2015), ale také na současné trendy v oblasti nakládání s odpady. Z analýzy potřeb vyplynula nutnost budování a modernizace zařízení pro sběr, oddělený sběr, třídění a úpravu odpadů v území DSO, vč. projektových aktivit zaměřených na pořízení potřebného vybavení pro dané účely. Jako důležité se též z hlediska udržitelnosti přírodních zdrojů a životního prostředí jeví samotné předcházení vzniku odpadů. Na tuto skutečnost je cílené zejména opatření Osvěta a motivace v rámci odpadového hospodářství.

Hledisko efektivního a úsporného využívání přírodních zdrojů a ochrany přírody je reflektováno také v posledním specifickém cíli Zvyšování energetických úspor, které se týká celkových či dílčích energetických úspor budov veřejných i bytových a rodinných vlastněných soukromých sektorem. Tento cíl navíc vhodně reaguje na skutečnost, že zdejší bytový fond lze, dle informací zjištěných v analytické části dokumentu, označit za

poměrně zastaralý, kladoucí zvýšené nároky na energetické zdroje a vyžadující tím pádem výraznější investice do jeho modernizace a rekonstrukce. Tyto aktivity mají dále pozitivní vliv na ochranu místního životního prostředí.

Obr. 16: **Hierarchie SC 4 - posloupnost cílů, opatření a aktivit**

Tab. 25: SC 4 Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny

SC 4. Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny					
4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny		4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství		4.3. Zvyšování energetických úspor	
4.1.1. Komplexní pozemkové úpravy	4.1.2. Preventivní a bezpečnostní opatření v krajině	4.1.3. Atraktivní a přístupné lesy	4.2.1. Třídění, využití a předcházení vzniku odpadů	4.2.2. Osvěta a motivace v rámci odpadového hospodářství	4.3.1. Energetické úspory budov
Realizace KPÚ					
Tvorba studií a plánů se zaměřením na krajinu					
Budování a obnova krajinových prvků, společných zařízení a územních systémů ekologické stability					
Zvyšování retenční schopnosti krajiny					
Protierozní opatření					
Zajištění odolnosti s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům					
Management krajiny ve vztahu k povodňovým rizikům, protipovodňová opatření, povodňová ochrana					
Obnova polních cest, historické cestní sítě s nezpevněným povrchem, včetně doprovodné vegetace					
Revitalizace drobných vodních toků, odbahnění nádrží a čištění toků					
Výsadba a údržba zeleně mimo intravilán obcí, liniové a skupinové výsadby dřevin					
Zřizování odpočinkových stanovišť, přístřešků, informačních tabulí, herních, naučných a fitness prvků					
Značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty a aktivity k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa, např. mostky, lávky, zábradlí, stupně					
Výstavba a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů					
Doplňení systémů odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady					
Budování nových a modernizace stávajících sběrných dvorů					
Budování systémů odděleného sběru bioodpadů, budování kompostáren					
Budování míst pro předcházení vzniku komunálních odpadů					
Zavádění tzv. systému „door-to-door“					
Osvěta a motivační programy, zaměřené na předcházení vzniku, třídění a využití odpadů (úprava poplatků, soutěže, informační kampaně)					
Celkové nebo dílčí energeticky úsporné renovace veřejných budov, vč. výměny zdroje tepla					
Celkové nebo dílčí energeticky úsporné renovace bytových a rodinných domů, vč. výměny zdroje tepla za účelem snížení emisí					

3.2.5 SC 5: Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce

Vzhledem ke skutečnosti, že lze kulturní a společenský život v obcích DSO považovat za významný integrační prvek, je třeba jej nejen udržovat, ale rovněž dále podporovat jeho rozvoj. Na aktivity místních spolků, komunit a ochranu kulturního hmotného i nehmotného dědictví je tedy zaměřen poslední strategický cíl Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce. Ten je, v návaznosti na potřeby regionu, rozdělen do dvou specifických cílů, a to:

5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity

5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu

První z výše uvedených specifických cílů je zaměřený na potřebu obnovy památek, zachování nehmotného kulturního dědictví, podporu spolkové činnosti a propagaci regionu. Aktivity v rámci těchto opatření vhodně reagují na současný stav kulturních i technických památek v regionu DSO, který lze obecně označit za nevyhovující. Za důležité lze označit také zachování nehmotného dědictví v podobě nejrůznějších folklórních tradic a regionálních akcí. Ty mají totiž, jak vyplývá z výše uvedené analýzy, často i nadmístní význam a výrazně tak posilují regionální identitu místních obyvatel. Pro území DSO je také typická intenzivní spolková činnost, tedy i její podpora hraje významnou roli při zachování místních specifik a jedinečností. S ohledem na poměrně nízkou atraktivitu regionu z hlediska turistických zajímavostí je důležité také budovat jeho silnou propagační základnu s prvky, jako jsou webový portál, mapy, reklamní předměty či výstavy zachycující místní výjimečnosti.

V současné silně konkurenční době lze pro posílení konkurenceschopnosti regionu v oblasti kulturního a společenského zázemí za velmi důležitou označit zejména spolupráci místních organizací a aktérů působících v tomto odvětví. Sem lze zařadit nejen samotné obce, sdružení obcí, dobrovolný svazek obcí, ale také spolky, organizace neformální a zájmového vzdělávání či podnikatele a mnohé další. V této rovině je nutné podpořit např. společné využívání mobiliáře a technického zázemí pro pořádání akcí a také informační materiály v oblasti regionálních aktivit. Důležitou roli v oblasti výměny zkušeností a příkladů dobré praxe hrají také projekty meziregionální, národní či nadnárodní spolupráce v oblastech a tématech, korespondujících s prioritami této strategie.

Obr. 17: Hierarchie SC 5 - posloupnost cílů, opatření a aktivit

Tab. 26: **SC 5 Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce**

SC 5. Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce											
5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity					5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu						
5.1.1. Zachování a obnova památek		5.1.2. Zachování tradic a nehmotného kulturního dědictví		5.1.3. Spolková činnost a aktivní společnost		5.1.4. Propagace regionu			5.2.1. Spolupráce v rámci regionu		5.2.2. Mezuregionální, národní a nadnárodní spolupráce
Obnova historických, kulturních a technických památek, místně významných staveb a prvků, vč. tvorby projektových dokumentací		Pasportizace památek a sakrálních objektů s napojením na propagační aktivitu území		Podpora udržování a obnovy folklorních a duchovních tradic		Podpora pořádání tradičních místních, spolkových a regionálních akcí, oslav, připomínek výročí apod.		Příspěvky na pravidelnou činnost, provozní náklady spolků		Systém podpory a poradenství spolkům (dotační management atd.)	
Aktivity a setkávání veřejnosti		Publikace, mapy, propagační předměty a materiály		Soutěže, výstavy, exkurze		Komplexní internetový portál s regionální tematikou			Spolupráce aktérů a subjektů v rámci regionu (obce, DSO, DSO, spolky, podnikatelé atd.)		Systém půjčování mobilního vybavení pro pořádání akcí
Regionální kalendář akcí, regionální výlep plakátů, regionální tisk a informovanost		Projekty spolupráce regionů									

3.3 Vazba na strategické dokumenty

V rámci procesu vytvoření návrhové části STRATEGIE DSO Hanácký venkov byly navržené strategické cíle, specifické cíle, opatření a aktivity designovány tak, aby byly v souladu se strategickými dokumenty na národní i krajské úrovni a současně též s koncepčními dokumenty obcí (ÚPD obcí, strategické dokumenty obcí), na jejichž území DSO leží.

Níže jsou vyjmenovány relevantní strategické dokumenty na národní úrovni, se kterými je překládána STRATEGIE DSO v souladu, a to vždy s uvedeným konkrétním cílem strategie. Jedná se zejména o tyto dokumenty:

1. Aktivizační opatření k řešení nepříznivé situace na trhu práce (obecný soulad zejména prostřednictvím SC 3)
2. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015-2020 (zejména prostřednictvím SC 2, specifického cíle 2.2.)
3. Dopravní politika ČR 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050 (SC 1, specifický cíl 1.1.)
4. Koncepce ochrany obyvatelstva do 2020 s výhledem do roku 2030 (obecný soulad se strategií)
5. Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodně blízkých opatření (SC 4, specifický cíl 4.1.)
6. Manuál tvorby Strategie rozvoje pro programové období 2014 – 2020 (obecný soulad se strategií)
7. Národní dokument k územní dimenzi (soulad zajištěn zejména prostřednictvím SC 5, specifického cíle 5.2.)
8. Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2014 – 2020 (SC 2, specifický cíl 2.3.)
9. Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015 – 2020 (SC 4, specifický cíl 4.2.)
10. Politika územního rozvoje České republiky (obecný soulad se strategií)
11. Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (obecný soulad se strategií)
12. Strategie pro růst: české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013 (SC 3, specifický cíl 3.2.)
13. Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (soulad zajištěn zejména prostřednictvím SC 4)
14. Strategie regionálního rozvoje pro období 2014 – 2020 (obecný soulad se strategií)
15. Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 (SC 2, specifický cíl 2.3.)
16. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 (SC 2, specifický cíl 2.2.)

17. Státní kulturní politika ČR na léta 2015 – 2020, s výhledem do roku 2025 (obecný soulad prostřednictvím SC 5)
18. Státní politika životního prostředí ČR 2012 – 2020 (soulad zajištěn prostřednictvím SC 4)
19. Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (SC 2, specifický cíl 2.4.)

Vzhledem k rozvojovým potřebám obcí a jejich rolím správce veřejných a památkových budov, veřejných prostor, infrastruktury, zřizovatele nejrůznějších organizací a významného aktéra společenského života v obcích se téměř stoprocentně naplnění připravované strategie a rozvojových plánů analyzovaných koncepčních dokumentů protulo v rámci strategického cíle 1 Zlepšování stavu infrastruktury a vzhledu obcí a strategického cíle 4 Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny. Významnost směřování podpory do infrastruktury v rámci strategických dokumentů obcí se odráží také v rámci navrženého strategického cíle 2 Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb. Další aktivity v rámci navržených opatření a strategických cílů již nejsou obcemi tak hojně podporovány, nicméně to neznámá, že by se dostávaly do konfliktu s koncepčními materiály obcí. Naopak tyto navržené cíle lze chápat jako doplňující soubor nástrojů směřující do oblastí, které obce považují za důležité (dle terénního šetření a informací získaných v rámci kulatých stolů). Nicméně nejsou vzhledem ke znalosti omezených finančních a personálních možností obcí do jednotlivých strategických materiálů samospráv začleněny. Zároveň je nutné zmínit, že tyto oblasti jsou v souladu se strategickými dokumenty vyšších územněsprávních celků, které by měla STRATEGIE DSO akceptovat a respektovat. Jedná se zejména o koncepční dokumenty krajské úrovně a to jak Olomouckého, tak Jihomoravského kraje. V případě Olomouckého kraje jsou pro sledování provazby klíčové:

1. Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2015 – 2020 (navazují všechny strategické cíle STRATEGIE DSO)
2. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje (především SC 2)
3. Koncepce optimalizace rozvoje silniční sítě II. a III. třídy Olomouckého kraje do r. 2020 (synergické návaznosti SC 1)
4. Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje na období 2014–2020 (v souladu s SC 1, SC 5 a multiplikačně i s SC 3)
5. Plán odpadového hospodářství Olomouckého kraje pro období 2016 až 2025 (prostřednictvím 4.2 navazuje SC 4)
6. Regionální inovační strategie Olomouckého kraje a Krajská příloha k národní RIS 3 za Olomoucký kraj (navazuje SC 3)

Jihomoravský kraj je gestorem koncepčních dokumentů platných na západní části území, v němž z DSO leží 5 obcí. Strategické dokumenty ovlivňující nastavení parametrů strategické části STRATEGIE DSO za Jihomoravský kraj představují:

1. Strategie rozvoje Jihomoravského kraje a Program rozvoje Jihomoravského kraje (navazují všechny strategické cíle STRATEGIE DSO)
2. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje a Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Jihomoravského kraje na léta 2011-2020 (především SC 2)
3. Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje (především SC 2)
4. Generel dopravy Jihomoravského kraje a Program rozvoje sítě cyklistických komunikací s minimálním kontaktem s motorovou dopravou v Jihomoravském kraji (navazuje SC 1)
5. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje (v souladu s SC 1, SC 5 a multiplikačně i s SC 3)
6. Střednědobý plán rozvoje soc. služeb v JMK na období 2015 -2017 (SC 2)
7. Koncepce zachování a obnovy kulturních památek JMK (především SC 5)
8. Koncepce ochrany přírody Jihomoravského kraje (SC 4)
9. Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje (prostřednictvím 4.2 navazuje SC 4)
10. Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje (navazuje SC 3)

V přehledu uvedené vazby na strategické cíle STRATEGIE DSO Hanácký venkov jsou detailněji specifikovány v opatřeních a aktivitách hierarchické struktury strategické části STRATEGIE DSO s respektem ke koncepcím výše zmíněných územních celků Jihomoravského a Olomouckého kraje.

3.4 Matice vazeb specifických cílů DSO Hanácký venkov na vnitřní a vnější prostředí DSO a identifikované problémy a potřeby

Tab. 27: Matice vazeb specifických cílů DSO Hanácký venkov na vnitřní a vnější prostředí DSO

Analýza SWOT DSO Hanácký venkov	SILNÉ STRÁNKY																
	1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy	1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství	1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury	2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas	2.2. Kvalitní školství a vzdělávání	2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování	2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS	2.5. Kvalitní veřejná správa	3.1. Rozvoj zemědělského podnikání	3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání	3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem	3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů	4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny	4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství	4.3. Zvyšování energetických úspor	5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity	5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu
Příznivé podmínky pro zemědělství.									XX	X	X						
Krajina a infrastruktura vhodná pro trávení volného času (např. cykloturistika).	XX	X		XX	X								XX			X	
Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost území do významnějších center ležící mimo území DSO (napojení, intenzita).	XX										X	X					X
Uspokojivá úroveň technické infrastruktury.			XX											X	X		
Nízké dopravní zatížení dálnice D1.	X																
Čilý spolkový život.				X	X											X	X
Fungující meziobecní spolupráce na úrovni mikroregionů.			XX		X			XX					X				XX
Relativně vysoká bezpečnost území.	X	X	XX			XX	X						XX	X			
Kladné migrační saldo.		X	XX	X	X						X				X		
Kladný celkový přírůstek obyvatelstva.			XX	X	X						X				X		
Příznivá věková struktura.				X	X												
Převažující držení nemovitostí v osobním vlastnictví.		X	XX						X	X			X		XX		
Vyšší podíl věřících obyvatel projevujících se v dobrém stavu sakrálních staveb.				X											X	XX	
Fungující síť zemědělských provozů.									XX		X			X			
Vyšší ochota obyvatel k dojíždění do zaměstnání, což zabraňuje dalšímu nárůstu nezaměstnanosti.	X																
Přítomnost obchodu s potravinami v téměř každé obci.								XX									
Pocit identity/sounáležitosti s krajinou a komunitou místních obyvatel.		XX		X	X								X			X	X

Analýza SWOT
DSO Hanácký venkov

1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy	1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství	1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury	2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas	2.2. Kvalitní školství a vzdělávání	2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování	2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS	2.5. Kvalitní veřejná správa	3.1. Rozvoj zemědělského podnikání	3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání	3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem	3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů	4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny	4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství	4.3. Zvyšování energetických úspor	5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity	5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu
---	---	--	---	-------------------------------------	--	---	------------------------------	------------------------------------	--	--	--	---	---	------------------------------------	--	---

SLABÉ STRÁNKY

Zranitelnost území z pohledu zemědělského hospodaření (větší náchylnost zemědělské půdy k negativnímu působení eroze, nevhodnému využití techniky atd.).									XX	X			XX				
Malý počet volných pracovních míst.									XX	XX	XX	X					
Nutnost dojížděky značné části obyvatel za prací a do škol mimo území DSO.	X			X	XX												
Vysoký podíl uchazečů o zaměstnání s nízkým dosaženým vzděláním.					XX					X	XX						
Nížší vybavenost území službami, nižší podíl zaměstnaných osob v sektoru služeb.				X	X	X	X	X		XX	XX						
Nízký potenciál území pro rozvoj turismu.	X	X		X									X			X	
Nízká úroveň realizačních předpokladů turismu - nízká kapacita ubytovacích a stravovacích služeb pro turisty.				XX												X	
Rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů, resp. oblastí.				X									X			X	
Vysoké dopravní zatížení dálnice D46.	XX																
Výraznější kulturně-sociální disparity býv. mikroregionu Melicko vs. zbytek území.						X		X									X
Nepříznivá vzdělanostní struktura.					XX	X											
Záporný přirozený přírůstek obyvatelstva.			X		X					X	XX				X		
Existence sociálně vyloučeného obyvatelstva a lokalit a ohrožení sociálním vyloučením.		X				XX							X	XX			
Starý domovní a bytový fond, velký podíl neobydlených domů.	X		X									XX		XX			
Nízký podíl ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci.					X				X	X	XX						
Celkově nízká vybavenost obcí službami.			XX	XX	XX	X	X	X					X				
Odlišná příslušnost obcí z hlediska administrativního, resp. územně-správního členění.			X					XX									X
Kapacitně nedostačující pobytové služby pro seniory v rámci sociálních služeb.						XX						X					
Přítomnost jediného poskytovatele ošetrovatelských či pečovatelských služeb na území DSO (pokrývá jen severní část).						XX	XX										
Neexistence komunitního plánu sociálních služeb pro území DSO						XX		X									
Nepokrytí celého území DSO dojezdem zdravotnické záchranné služby do 20 minut.	X						XX										X

Analyza SWOT
DSO Hanácký venkov

1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy
1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství
1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury
2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas
2.2. Kvalitní školství a vzdělávání
2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování
2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS
2.5. Kvalitní veřejná správa
3.1. Rozvoj zemědělského podnikání
3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání
3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem
3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů
4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny
4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství
4.3. Zvyšování energetických úspor
5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity
5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu

PŘÍLEŽITOSTI

Zvýšená podpora potravinové soběstačnosti České republiky.									XX	XX	X								
Rozhodnutí o investicích do dopravní infrastruktury regionu na národní a krajské úrovni.	XX	X																	
Snížení dopravního zatížení dálnice D46.	XX																		
Zvýšení potřeb obyvatel aktivně trávit svůj volný čas.				XX	X								X					X	
Zvýšení zájmu a následný příchod investorů v oblasti služeb zvyšující realizační předpoklady cestovního ruchu.				XX							X	X						X	
Reklasifikace turistických regionů.				X														X	X
Zmenšení území či zánik vojenského újezdu Březina zvyšující atraktivitu území z pohledu turismu.	X			X									X						
Zvýšený zájem o cykloturistiku v území mezi obyvateli přilehlých regionálních center.	XX			X									X					X	
Růst finančních prostředků a dotačních titulů na rekvalifikace a další vzdělávání ekonomicky aktivních obyvatel.					X						X	XX							
Zvyšování podpory komunitního rozvoje založeného na zdravé občanské společnosti.					X	XX												X	X
Růst finančních prostředků do dotačních titulů soustředících se na rozvoj spolkového života.					X	X												X	X
Zvýšení podpory pro vznik a rozvoj ekonomických subjektů v malých a středních obcích.	X								XX	XX	X								
Celkové zlepšení stavu ekonomiky v ČR i v zahraničí.				X					XX	X	XX						X		
Zvýšení příjmů domácností, jež se projeví zvýšenou poptávkou po službách.				X	X	X	X	X			X								
Vyšší zájem o regionální produkty a služby.									XX	XX								X	
Rekonstrukce chátrajících nebo neobydlených objektů za účelem rodinného bydlení a podpory podnikání či turistického ruchu.				X									XX				XX		
Zvýšení zájmu o bydlení ve venkovských oblastech.	X	X	X	X	X	X								X			X		
Vyšší podpora rozvoje zdravotnických a sociálních zařízení ze strany státu či krajů.						XX	XX										XX		
Zvyšování bezpečnosti všech forem dopravy.	XX	X																	
Možnost využití cyklo dopravy jako prostředku pro dopravu do škol, zaměstnání i za službami.	XX			X															
Optimalizace a přehled o poskytovaných sociálních službách pro obyvatele regionu.						XX		X											
Prohlubující se meziobecní spolupráce a servisní činnosti pro obce.				XX				XX					X	X				XX	

Analýza SWOT
DSO Hanácký venkov

1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy
1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství
1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury
2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas
2.2. Kvalitní školství a vzdělávání
2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování
2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS
2.5. Kvalitní veřejná správa
3.1. Rozvoj zemědělského podnikání
3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání
3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem
3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů
4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny
4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství
4.3. Zvyšování energetických úspor
5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity
5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu

HROZBY

Klimatické „kolísání“ negativně působící na zemědělskou produkci území.								XX				X					
Rušení investic do kvality silniční sítě.	XX						X										
Snižování počtu dopravních spojů – snížení dopravní obslužnosti území.	XX																
Změna preferencí obyvatel hodnotící život v území jako uspokojivý a jejich následné odstěhování za hranice území.		XX	X	X	X					X		X					
Omezení dotační podpory zemědělským subjektům – snížení jejich konkurenceschopnosti.								XX	X	X		X					
Ekologické ohrožení krajiny – ztráta rozmanitosti a atraktivity.												XX					
Dlouhodobá stagnace hospodářství ČR či další ekonomická krize (recese).								XX	XX	XX				X			
Rostoucí konkurence územních celků (DSO, mikroregionů) při získávání dotací.			X					XX						X			XX
Globální tendence směřující ke změnám kultury a vzorců chování snižující identitu regionů.				X	XX							X			XX	XX	
Snižování celkového objemu finančních prostředků na rozvoj obcí a územní spolupráce.			XX					XX				X	X	X			XX
Destabilizování procesu církevních restitucí, vznik nejistoty a soudních sporů.								X				X				X	
Zvýšení nákladů na dojížděku do zaměstnání na úroveň, kdy už se dojížděka (téměř) nevyplácí.	X																
Snížení podpory pro zaměstnavatele za přijetí pracovníka spadajícího mezi tzv. rizikové uchazeče o zaměstnání.						X					XX						
Kvantitativní zvýšení a kvalitativní zlepšení nabídky služeb ve velkých sídlech, které omezí poptávku po službách v malých a středních obcích.				X	X					XX							
Zvýšení tlaku (zejména ekonomického) na uzavření či omezení služeb poskytovaných státem (úřady, policejní služebny, pošty atd.).								XX									X
Utváření nových sociálně vyloučených lokalit.						XX									XX		
Demografické stárnutí obyvatelstva a s tím souvisejí vyšší nároky na kvantitu a kvalitu zdravotních a sociálních služeb						XX	XX							X			
Snížení prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti.									X	X	XX						

Tab. 28: Matice vazeb specifických cílů DSO Hanácký venkov na identifikované problémy a potřeby DSO

Problémy a potřeby DSO Hanácký venkov	1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy															
	1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství															
	1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury															
	2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas															
	2.2. Kvalitní školství a vzdělávání															
	2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování															
	2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS															
	2.5. Kvalitní veřejná správa															
	3.1. Rozvoj zemědělského podnikání															
	3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání															
	3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem															
	3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů															
	4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny															
	4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství															
	4.3. Zvyšování energetických úspor															
	5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity															
	5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu															
	PROBLÉMY															
Nepříznivá vzdělanostní struktura.					XX	X					X	X				
Existence sociálně vyloučených lokalit.				X	X	XX	X					X		X		
Stáří domovního a bytového fondu.			X										XX		XX	
Velký podíl nevyužitých neobydlených domů.				X		X							XX		XX	
Vysoké dopravní zatížení dálnice D46.	XX															
Negativní efekty dálnice – hlukové znečištění a fragmentace krajiny.	X													X		
Nedostatečný počet cyklostezek.	XX			X												X
Nutnost dojížděky značné části obyvatel za prací a do škol mimo území DSO.	XX				X				X	X	XX					
Chybějící napojení na vodovodní síť ve třech obcích.			XX						X							X
Chybějící kanalizace v polovině obcí, z toho ve čtyřech obcích s více než 500 obyvateli.			XX						X							X
Nezbytnost dojíždět za středním či vysokým školstvím za hranice regionu.	XX				X											
Nízký podíl ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci.										X	X	XX				
Malý počet volných pracovních míst.										XX	XX	XX				
Nadprůměrně vysoký podíl uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním.					XX											
Nízká úroveň realizačních předpokladů turismu - nízká kapacita ubytovacích a stravovacích služeb pro turisty.				X									X			X
Rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů resp. oblastí.									XX					X		X
Zranitelnost území z pohledu zemědělského hospodaření (vysoký stupeň zornění, nízký podíl trvalých travních porostů) - větší náchylnost zemědělské půdy k negativnímu působení eroze, nevhodnému využití techniky atd.										XX	X			XX		
Nízká ekologická stabilita vzhledem k intenzivnímu zemědělství.										X	X			XX		
Nízký podíl lesa a ploch zadržujících vodu v krajině.														XX		
Nárůst administrativy pro obce.					X	X		XX								X

6 Použité zkratky

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
CS	Cílová skupina
CSV	Celostátní síť pro venkov
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	Dobrovolný svazek obcí
ESF	Evropský sociální fond
ESI	Evropský strukturální a investiční fond
EU	Evropská unie
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITS	Systémy inteligentní dopravy
IZS	Integrovaný záchranný systém
JMK	Jihomoravský kraj
LFA	Less Favoured Areas – méně příznivé oblasti
LPIS	Veřejný registr půdy
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPIN	Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MPZ	Místní partnerství zaměstnanosti
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NČI	Národní číselník indikátorů
NS	Naučná stezka
NS DSO	Národní síť místních akčních skupin
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OK	Olomoucký kraj
OP	Operační program
OPZ	Operační program Zaměstnanost
POV	Program obnovy venkova
PPO	Podniky právnických osob
PRV	Program rozvoje venkova
ŘO	Řídící orgán
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic České republiky
SAPS	Single Area Payment Scheme – jednotná platba na plochu

SC	Strategický cíl
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SLDB	Sčítání lidí domů a bytů
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SPL	Strategický plán LEADER
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SŠ	Střední škola
TUR	Trvale udržitelný rozvoj
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
VPM	Volné pracovní místo
VÚ	Vojenský újezd
ZD	Zemědělské družstvo
ZOD	Zemědělsko-obchodní družstvo
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
ZZS OK	Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje

7 Seznam tabulek a obrázků

Tabulky:

- Tab. 1: Hustota zalidnění na území DSO, Olomouckého a Jihomoravského kraje a ČR k 31. 12. 2014
- Tab. 2: Podíl obyvatel v obcích podle velikostních kategorií v území regionu DSO k 31. 12. 2014
- Tab. 3: Věková struktura obyvatel na území regionu DSO k 31. 12. 2014
- Tab. 4: Přirozený přírůstek, migrační saldo a celkový přírůstek obyvatelstva v území regionu DSO v letech 2001-2012
- Tab. 5: Vzdělanostní struktura obyvatel na území regionu DSO k 1. 3 2001 a 26. 3. 2011
- Tab. 6: Obyvatelstvo podle náboženského vyznání na území DSO k 26. 3. 2011
- Tab. 7: Domovní a bytový fond v území regionu DSO k 26. 3. 2011
- Tab. 8: Obydlené domy dle vlastnictví v území regionu DSO k 26. 3. 2011
- Tab. 9: Obydlené domy dle stáří v území regionu DSO k 26. 3. 2011
- Tab. 10: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a vyjíždějící za prací mimo obec žijící na území DSO k 26. 3. 2011
- Tab. 11: Zaměstnaní podle sektorů národního hospodářství (%) žijící na území DSO k 26. 3. 2011
- Tab. 12: Největší zaměstnavatelé na území DSO ke konci roku 2014
- Tab. 13: Základní charakteristiky trhu práce na území DSO k 31. 12. 2014
- Tab. 14: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na území DSO k 30. 6. 2014 (1. část)
- Tab. 15: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na území DSO k 30. 6. 2014 (2. část)
- Tab. 16: Využití půdy (%) k 31. 12. 2014 na území DSO, v ČR, Olomouckém a Jihomoravském kraji
- Tab. 17: Chráněná území na území DSO
- Tab. 18: Analýza SWOT
- Tab. 19: Potřeby a problémy v jednotlivých tematických oblastech
- Tab. 20: Územně plánovací dokumentace (ÚPD) obcí DSO včetně aktualizací
- Tab. 21: Zvolené indikátory výsledku a výstupu pro jednotlivé strategické cíle
- Tab. 22: SC 1 Zlepšování stavu infrastruktury a vzhledu obcí
- Tab. 23: SC 2 Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb
- Tab. 24: SC 3 Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti
- Tab. 25: SC 4 Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny
- Tab. 26: SC 5 Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce
- Tab. 27: Matice vazeb specifických cílů DSO Hanácký venkov na vnitřní a vnější prostředí DSO

Tab. 28: Matice vazeb specifických cílů DSO Hanácký venkov na identifikované problémy a potřeby DSO

Obrázky:

- Obr. 1: Obce tvořící území DSO Hanácký venkov
- Obr. 2: Vývoj počtu obyvatel na území regionu DSO mezi léty 1910 a 2011.
- Obr. 3: Vývoj počtu obyvatel podle pohlaví na území regionu DSO v letech 2001 a 2014.
- Obr. 4: Vybrané prvky technické infrastruktury na území DSO Hanácký venkov, z. s. v roce 2013
- Obr. 5: Dopravní infrastruktura na území DSO Hanácký venkov
- Obr. 6: Jedna z nejvýznamnějších nevyužívaných ploch na území DSO Hanácký venkov v obci Němčice nad Hanou (pozemek bývalého cukrovaru)
- Obr. 7: Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2001 až 2011 (vždy k 31. 12.)
- Obr. 8: Pokrytí Olomouckého kraje výjezdovými základnami Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje
- Obr. 9: Svozová oblast společnosti RESPONO a.s.
- Obr. 10: Ohrožení půdy na území DSO vodní erozí [$t \cdot ha^{-1} \cdot rok^{-1}$]
- Obr. 11: Logo DSO Hanácký venkov
- Obr. 12: Hierarchie - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 13: Hierarchie SC 1 - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 14: Hierarchie SC 2 - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 15: Hierarchie SC 3 - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 16: Hierarchie SC 4 - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 17: Hierarchie SC 5 - posloupnost cílů, opatření a aktivit

8 Zdroje

1. Analýza romských lokalit [online]. 2006. Gabbal analysis & Consulting. Dostupné z: <www.mpsv.cz/files/clanky/3043/Analyza_romskych_lokalit.pdf>
2. Analýza sociálně vyloučených lokalit [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.gac.cz/userfiles/File/nase_prace_vystupy/Analyza_socialne_vyloucenych_lokalit_GAC.pdf>
3. Celostátní sčítání dopravy 2010 [online]. 2013. Ředitelství silnic a dálnic ČR. Dostupné z: <<http://scitani2010.rsd.cz/pages/map/default.aspx>>
4. Český statistický úřad. Městská a obecní statistika, Veřejná databáze, Databáze demografických údajů [online]. 2015. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/>>
5. Definitivní výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [on-line]. 2015. Český statistický úřad. Dostupné z: <<http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podletematu&tu=30628&th=&v=&vo=null&vseuzemi=null&void=>>>
6. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje a Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Jihomoravského kraje na léta 2011-2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
7. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<https://www.kr-olomoucky.cz/download.html?id=15217>>
8. Dopravní politika ČR 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
9. Ekotoxa – mapové podklady vytvořené pro DSO Hanácký venkov
10. Evidence nestátních neziskových organizací [online]. 2013. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <<http://www.isnno.cz/>>.
11. Frascatiho manuál [online]. 2002. Dostupné z: <<http://www.vyzkum-vyvoj.cz/default.asp?nDepartmentID=41&nLanguageID=1>>
12. Generel dopravy Jihomoravského kraje a Program rozvoje sítě cyklistických komunikací s minimálním kontaktem s motorovou dopravou v Jihomoravském kraji [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/>
13. GIS 0 prostorová analýza, prosinec 2011. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2012. [interní dokument Ministerstva práce a sociálních věcí ČR].
14. Integrovaný portál MPSV - Zaměstnanost (Statistiky nezaměstnanosti) [online]. 2013. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz>>.
15. Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
16. Koncepce ochrany obyvatelstva do 2020 s výhledem do roku 2030 [online]. 2015. Dostupné z: <http://databaze-strategie.cz/>

17. Koncepce ochrany přírody Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
18. Koncepce optimalizace rozvoje silniční sítě II. a III. třídy Olomouckého kraje do r. 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
19. Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodě blízkých opatření [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
20. Koncepce zachování a obnovy kulturních památek JMK [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
21. Malý lexikon obcí 2011 [online]. 2013. Český statistický úřad. Dostupný na: <<http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/1302-11>>
22. Manuál tvorby Strategie rozvoje pro programové období 2014 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <http://nsDSOcr.cz/content/uploads/2014/02/STRATEGIE_DSO-26012014_mmr.pdf>
23. Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice. [online] 2014. Dostupné na: <http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html>
24. Mapové vrstvy Geoportálu Cenia [online]. 2015. Dostupné na: <<http://geoportal.gov.cz>>
25. Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2014 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.martinpotucek.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=573%3AAnovy-popularni-lanek&catid=41%3Apopular-clanky&Itemid=67&lang=cs>
26. Nařízení č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě [online]. 2010. Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/eagri/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/opatreni-osy-ii/platby-za-prirodni-znevuhodneni/narizeni-vlady-2007-75-strukturalnipolit.html>>
27. Nařízení č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech [online]. 2010. Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné na: <http://eagri.cz/public/eagri/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/Legislativa-MZe_uplna-zneni_narizeni-vlady-2003-103-zranitelne-oblasti.html>
28. On-line databáze firem [online]. 2013. HBI Česká republika, s.r.o. Dostupné z: <<http://www.hbi.cz/index.php>>
29. Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr>

30. Plán odpadového hospodářství Olomouckého kraje pro období 2016 až 2025 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
31. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje [online]. 2013. Olomoucký kraj. Dostupné z: <<http://mapy.kr-olomoucky.cz/prvk/index.html>>
32. Politika územního rozvoje České republiky [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky>>
33. Portál veřejné správy [online]. 2013. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <<http://portal.gov.cz/>>.
34. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
35. Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje na období 2014–2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
36. Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2015 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<https://www.kr-olomoucky.cz/analyzy-a-koncepce-cl-184.html>>
37. Přehled údajů o licencích udělených ERÚ [online]. 2010. Energetický regulační úřad. Dostupné z: <<http://licence.eru.cz/index.php?roff=150>>
38. Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
39. Regionální inovační strategie Olomouckého kraje a Krajská příloha k národní RIS 3 za Olomoucký kraj [online]. 2015. Dostupné z: <http://databaze-strategie.cz/>
40. Respono – nakládání s odpady [online]. 2013. Dostupné z: <<http://www.respono.cz/sluzby/svoz-kounalního-odpadu/>>
41. Seznam ekologických zemědělců 2012 [online]. 2011. Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ekologicke-zemedelstvi/seznamy-podnikatelu/>>
42. Seznam příjemců dotací [online]. 2010. Státní zemědělský intervenční fond. Dostupné z: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/spd>>
43. Státní kulturní politika ČR na léta 2015 – 2020, s výhledem do roku 2025 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
44. Státní politika životního prostředí ČR 2012 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
45. Strategie pro růst: české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/strategie-pro-rust.html>>
46. Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie>
47. Strategie regionálního rozvoje pro období 2014 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>

48. Strategie rozvoje Jihomoravského kraje a Program rozvoje Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=124993&TypeID=2>>
49. Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
50. Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
51. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>>
52. Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/cz/strategie_udrzitelneho_rozvoje>
53. Střednědobý plán rozvoje soc. služeb v JMK na období 2015 -2017 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
54. Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
55. Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje. [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.zzsol.cz/>>
56. Znečištění ovzduší na území České republiky [online]. 2013. Český hydrometeorologický ústav, Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/grafroc_CZ.html>